

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #14

Economy. Management.

State and Law

London (Лондон)

27.02.2019 - 28.02.2019

U.D.C. 004+62+54+66+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(28.02.2019) - Warszawa, 2019. - 80 str.

ISBN: 978-83-66030-81-7

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2019

ISBN: 978-83-66030-81-7

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Ćekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

I. Bulakh PhD of Architecture, Associate Professor Department of Design of the Architectural Environment, Kiev National University of Construction and Architecture

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ Марусей Т.В., Нісходовська О.Ю., Білик Т.Л.,.....	6
ЗАРУБІЖНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИН ПЛИННОСТІ ТА ПРАКТИКИ СТАБІЛІЗАЦІЇ РУХУ ПЕРСОНАЛУ Гринюк Ю.М., Репей Б.А.....	10
РЕКЛАМА В РІЗНОМАНІТНИХ МЕРЕЖАХ ЯК СУЧАСНИЙ МАРКЕТИНГОВИЙ ІНСТРУМЕНТ Лукьяненко Е.С.	12
ОСОБЕННОСТИ ПОТРЕБЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ Лукьяненко Е.С.	17
ПРО ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ СТАНІСЛАВА ОРИХОВСЬКОГО Муляр В. І.....	21
ПОЛІТИЧНІ ІДЕЇ КИРИЛО-МЕФОДІЇВСЬКОГО ТОВАРИСТВА Муляр В. І.....	24
PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF MARITIME COMPLEX IN THE CONTEXT OF ENSURING NATIONAL INTERESTS OF UKRAINE Gab A. G.....	27
БАЛАНС ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ВПЛИВІВ НА ТЕРИТОРІАЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКІ УТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ Маркович І.Б.....	31
СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ Бугель Ю.В.	33
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКУ ТА ЗБОРУ Єсімов С.С., Ковалів М. В.....	36
ПРАВО ГРОМАДЯН НА НАДАННЯ КВАЛІФІКОВАНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ АБО ПУБЛІЧНО- ПРАВОВА ПОСЛУГА Прокоф'єв М. М.,.....	38
ВИНА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ Тимчишин Т.М.	40
РЕФОРМА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТАНДАРТІВ ЄС Гришук А. Б., Проць І. М.....	42

ЗАБОРОНА ВИРОБНИЦТВА ХУТРА В УКРАЇНІ ЯК ПРОТИДІЯ ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ТВАРИНАМИ Проць І. М., Ямкова Т. І.....	46
РЕАЛІЗАЦІЯ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ Бобровник Д. О.	49
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ Койман Б. Я.	51
PECULIARITIES OF TRANSLATION OF ENGLISH MILITARY ABBREVIATIONS Bekturdiyeva Sh. S.	54
THE MAIN DETERMINANTS OF THE ECONOMIC NATURE OF SOCIAL DEVELOPMENT Moydinova E., Eshmurodov I.	56
ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ИННОВАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ Тураев Б.Х., Ким Е.А.....	59
ВЗИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ И НАЦИОНАЛЬНОЙ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН Юсувалиева Р. Ю.	62
СУЩНОСТЬ И СОДЕРЖАНИЕ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ОГРАНИЧЕНИЯ СВОБОДЫ Хайдаров М.	65
IMPROVING THE PROFILE OF OFFENSES AMONG UNORGANIZED YOUNG PEOPLE (ON THE EXAMPLE OF THE EXPERIENCE OF UZBEKISTAN) Gafurov Sh.R.	70
THE MAIN DIRECTIONS OF STATE SUPPORT AND ENCOURAGEMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP Umarov I. Y.	73

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Марусей Т.В.,

к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій
Подільського державного аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський

Нісходовська О.Ю.,

к.е.н., асистент кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності
Подільського державного аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський

Білик Т.Л.,

к.е.н., асистент кафедри економіки, підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності
Подільського державного аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський

Ключові слова: інформаційні технології, електронне урядування, адміністративні послуги, місцеве самоврядування.

Keywords: information technology, e-government, administrative services, local government.

В сучасних умовах розвитку інформаційних технологій та їх практичного застосування в системі державного управління населення має можливість отримувати якісно, оперативно та прозоро широкий спектр послуг, що надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Також в суспільстві впроваджуються реформи державного управління та місцевого самоврядування, зокрема змінилася філософія та технологія надання адміністративних послуг населенню.

На сьогодні створено сучасні центри надання адміністративних послуг

(так звані ЦНАПи), які використовують сучасний європейський досвід надання адміністративних послуг. Суб'єктами процесу безумовно постають дві сторони – і державні органи, які надають послуги, і населення, громадяни, які їх отримують. Тому без активної участі громадян, без «зворотного зв'язку» реформування системи надання адміністративних послуг неможливе. Перед органами місцевого самоврядування стоїть проблема кардинальної зміни чинних практик надання адміністративних послуг, що стосуються не просто якості послуг, зручності умов, прозорості і доступ-

ності, а зумовлюють новий стиль відносин між громадянином і органом влади чи самоврядування, у якому домінують сучасні технології комунікації і в центрі комунікацій – інтереси населення. Виникла і відповідна наукова проблема – осмислення реформи і трансформування нових практик надання адміністративних послуг із допомогою міждисциплінарного підходу, методологічні і методичні пошуки у вивченні сучасних практик надання адміністративних послуг[6].

Питання організації надання адміністративних послуг досліджують сучасні українські науковці, зокрема І. Коліушко, В. Коняєва, В. Сороко, В. Тимошук та ін. Не менш активно досліджується питання використання технологій електронного урядування в органах влади. Серед таких варто назвати І. Агамерзяна, М. Демкову, І. Клименко, П. Клімушина, К. Линьова, А. Серенка. Проте, мало хто з науковців досліджує можливість поєднання цих двох найбільш динамічних напрямків модернізації системи публічної адміністрації – використання технологій електронного урядування для організації надання адміністративних послуг.

Усе зазначене актуалізує необхідність дослідження явища використання технологій електронного урядування в процесі надання адміністративних послуг на регіональному та місцевому рівнях.

Існує низка проблемних питань, вирішення яких сприятиме забезпеченню надання послуг в інтерактивно-

му режимі, серед яких: – законодавчо не визначені загальні умови надання адміністративних послуг електронними засобами та за допомогою Інтернет-технологій; – не забезпечено чітке розподілення повноважень та відповідальності з надання електронних адміністративних послуг між різними органами влади; – не визначено правовий статус урядових інформаційних ресурсів, які надаються одержувачам електронних адміністративних послуг; – не визначено правові умови захисту персональних даних в процесі надання електронних адміністративних послуг.

Одним з критеріїв повноцінного функціонування за концепцією «електронного уряду» веб-сайтів органів влади є наявність електронних адміністративних послуг. Але на сьогодні в Україні веб-сайти органів влади мають в своїй більшості лише інформаційний характер, відсутня можливість здійснення транзакцій, а також можливість отримання зразків документів є дуже обмеженою. Все це не може забезпечити процеси надання адміністративних послуг в режимі он-лайн. Але сучасні соціальні умови вимагають від урядів надання адміністративних послуг в інтерактивному режимі за допомогою Інтернет-технологій.

Відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI надання державних послуг в електронній формі здійснюється за принципом «єдиного вікна» через портал державних послуг. Поряд з єдиним порталом державних послуг і regio-

нальними порталами існують і сайти органів влади, які представляють собою механізм надання електронних державних послуг. Адміністративні послуги в електронній формі надаються через Єдиний державний портал адміністративних послуг, у тому числі через інтегровані з ним інформаційні системи державних органів та органів місцевого самоврядування. Порядок та вимоги інтеграції інформаційних систем державних органів та органів місцевого самоврядування з Єдиним державним порталом адміністративних послуг затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері надання адміністративних послуг, спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку електронного урядування [2].

Управління надання адміністративних послуг Кам'янець-Подільської міської ради розпочало свою роботу та надає адміністративні послуги з 08 жовтня 2013 року. На протязі всього періоду своєї діяльності УНАП працював над створенням зручних умов та забезпеченням якісного надання адміністративних послуг на території міста Кам'янця-Подільського.

Для модернізації управління надання адміністративних послуг встановлено інформаційний термінал та електронну систему керування чергою; здійснена прив'язка системи керування електронною чергою до офіційного сайту, за допомогою чого надана можливість

суб'єктам звернень попереднього запису на прийом до адміністратора через веб-ресурс; громадяни можуть отримувати вичерпну консультацію адміністратора в он-лайн режимі; діє безкоштовне смс-інформування, за допомогою якого заявники дізнаються про готовність замовлених документів. Також введено в дію послугу «Мобільний адміністратор». Завдяки цьому люди з обмеженими фізичними можливостями та ті, які опинилися в скрутних життєвих обставинах, зможуть замовити виклик адміністратора та отримати адміністративні послуги не виходячи з дому. Придбано і встановлено 2 робочих станції для оформлення та видачі документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, з комплексом обладнання для зняття біометричних даних (параметрів) особи, реєстрації/зняття з реєстрації місць проживання/перебування громадян України, іноземців та осіб без громадянства. Адміністратори УНАП підключені до Єдиного державного демографічного реєстру. Громадяни міста мають можливість у зручний для них час отримувати послуги, які надаються в управлінні надання адміністративних послуг. Так, станом на 01.11.2018 року адміністраторами прийнято та опрацьовано 25897 заяв та пакетів вхідних документів, надано 25600 адміністративних послуг та майже 45000 осіб отримали консультації. Кількість послуг зросла з 152 до 211 [7].

Завдяки участі в грантовій програмі проекту ЄС «EGOV4UKRAINE» Кам'янець-Подільський увійшов до де-

сяти пілотних міст в Україні, де встановлено програмний комплекс автоматизації Центрив надання адміністративних послуг «Вулик». Його мета – розбудова потенціалу Центрив для забезпечення електронних послуг на основі обміну загальними даними та інформаційної системи[7]. Інформаційна система «Вулик» прискорить роботу адміністраторів центру, забезпечуючи безперебійне електронне управління документами, підвищить доступність та якість адміністративних послуг, та забезпечить надійне зберігання й захист інформації.

Важливість і актуальність впровадження інформаційної системи забезпечить розвиток сервісного підходу до обслуговування громадян. Пріоритетним є запровадження онлайн-послуг, які надають можливість користуватись публічними послугами 24/7 з будь-якого зручного місця. Однак важливим напрямком залишається підвищення якості надання офлайн-послуг шляхом автоматизації роботи центрив надання адміністративних послуг. Наразі в Україні працює близько 700 ЦНАПів, і майже 80–85% серед них не мають інформаційних систем управління процесом надання послуг, яке б значно покращило ефективність роботи з обслуговування громадян[3].

Отже, інформаційна система «Вулик» підвищить доступність та якість адміністративних послуг, надаваних ЦНАПами, та забезпечить надійне зберігання й захист інформації. Вона прискорить роботу адміністраторів ЦНАПів завдяки переходу до електро-

нного документообігу та спрощеному доступу до даних державних реєстрів у режимі реального часу. «Вулик» базуватиметься на «хмарних» технологіях, тому дозволить надавати технічну підтримку дистанційно та швидко без потреби наймати місцевих ІТ-спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», N 537-V від 9 січня 2007 року
2. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203”VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203> 17
3. Меморандум щодо впровадження програмного комплексу автоматизації центрив надання адміністративних послуг «Вулик». Державне агентство з питань електронного урядування України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/pidpisano-memorandum-shchodo-vprovadzheniya-programnogo-kompleksu-avtomatizaciyi-centriv-nadannya-administrativnih-poslug-vulik>
4. Барікова А.А. Електронна держава: нова ефективність урядування: [монографія] / А.А. Барікова. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 224 с.
5. Коліушко І. Управлінські послуги – повний інститут адміністративного права / І. Коліушко, В. Тимошук // Право України. – 2001. – № 5. – С. 30–34.
6. Матвійчук Р.М., Кандзюба С.П. Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. – К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. – 60 с.
7. Управління надання адміністративних послуг Кам'янець-Подільської Міської ради [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cnap.kam-pod.gov.ua/>

ЗАРУБІЖНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИН ПЛИННОСТІ ТА ПРАКТИКИ СТАБІЛІЗАЦІЇ РУХУ ПЕРСОНАЛУ

Гринюк Ю.М.

старший викладач кафедри економіки праці та менеджменту, Національний університет харчових технологій

Репей Б.А.

магістрант 2 року навчання напряму підготовки: управління персоналом та економіка праці, Національний університет харчових технологій

***Анотація.** В статті представлено результати глобальних досліджень авторитетних консалтингових компаній щодо наслідків та причин плинності кадрів, а також управлінських практик боротьби із нею через програми адаптації, внутрішньофірмової мобільності та навчання персоналу.*

***Annotation.** The article presents the results of global research of authoritative consulting companies on the consequences and causes of staff turnover, and management practices to overcome it through adaptation programs, intra-firm mobility and staff training.*

Ключові слова: рух персоналу, плинність кадрів, адаптація новачків, мобільність персоналу, роботодавець.

Keywords: staff movement, staff turnover, adaptation of newbies, staff mobility, employer.

Першочерговою проблемою в управлінні рухом персоналу є його плинність. Нещодавно Oxford Economics і SAP провели опитування глобальних компаній і з'ясували, що плинність кадрів коштує їм майже \$200 млрд, щорічно, менше половини кваліфікованих спеціалістів, що там працюють, задоволені роботою, а кожен п'ятий планує звільнитись продовж наступних 6 місяців [1]. Заміна працівника, який звільняється, в середньому коштує 21% його річної заробітної плати.

В 2017 році у Harvard Business Review були опубліковані результати досліджень економістів популярного сервісу Glassdoor, що базувались на вивченні 5000 переходів з одного місця роботи на інше (навіть у межах одного

роботодавця при зміні посад) з вибірки із тисячі резюме, якими поділились кандидати на Glassdoor з 2007 по 2016 роки [2]. Встановлено, що навіть за умов задоволеності такими факторами, як престижність, сфера діяльності компанії і зарплата, співробітник, який довго залишається на одній позиції і не бачить перспектив перейти на більш привабливу для нього, схильний до звільнення, потребує кар'єрного росту. Проте отримання ним бажаної посади буде мати короткостроковий ефект, якщо не супроводжуватиметься відповідним підвищенням в оплаті праці. Також виявлено переваги позитивної корпоративної культури: коли працівники змінювали роботодавця, вони, зазвичай, перехо-

дили в компанії з більш високим рейтингом на Glassdoor [2]. І ще один цікавий результат дослідження: work-life balance не має зв'язку з тим, залишиться працівник чи звільниться, впливаючи тільки на його лояльність і ніяк – на рішення піти з компанії, якщо є перспектива задоволення кар'єрних амбіцій в іншому місці.

За даними Global Human Capital Trends report [3] компанії Deloitte можна чітко простежити тренд, що спостерігається серед молодих пошукачів роботи, зокрема, поклоніння Z, і обумовлює трансформацію процесів руху персоналу сучасних компаній: вони з самого початку налаштовані на формат роботи, при якому планують поспідовно змінювати роботодавців. Внаслідок таких змін виникає необхідність у пошуку нової моделі управління рухом персоналу, починаючи з етапу найму і продовжуючи формуванням сприятливого робочого середовища для внутрішніх переміщень, аби максимально розкрити потенціал кожного співробітника. Саме тому HR-менеджери західних компаній особливу увагу приділяють розробці програм:

- адаптації новачків: job shadowing, buddying, secondment, метод занурення, коучинг. Зокрема, програмами shadowing і secondment охоплено 71% компаній Великобританії [4]. Найуспішнішим прикладом використання методу buddying є британський ритейлер Marks&Spencer, де роль «приятеля» виконують понад тисячу співробітників.

ризонгальна, вертикальна, експертна), самокеровані команди, внутрішні програми стажувань (тимчасових заміщень), ideas boxes, реалізація ініційованих працівниками проєктів, аскелераційні програми тощо).

І, звичайно, задля стабілізації руху персоналу компанії мають забезпечити систематичність процесів його навчання. Сучасним спеціалістам недостатньо точкових навчальних заходів, їм треба надати можливість безперервного навчання на базі інноваційних платформ, за індивідуальним графіком та в гнучких форматах, зокрема, популярному нині західному формату peer-to-peer (2P2) learning (взаємне навчання і самооцінка).

Література:

1. Удержание персонала: во что обходятся потери талантливых специалистов? [Електронний ресурс] // Wrike. – 22.05.2017. – Режим доступу: <https://www.wrike.com> (Дата звернення: 14.02.2019).
2. Chamberlain Andrew. Why Do Employees Stay? A Clear Career Path and Good Pay, For Starters [Електронний ресурс] // Harvard Business Review. – March 06, 2017. – Режим доступу: <https://hbr.org> (Дата звернення: 14.02.2019).
3. Introduction – The new organization [Електронний ресурс] // Global Human Capital Trends report. – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com> (Дата звернення: 14.02.2019).
4. Закомурная Екатерина. «Тени» и «друзья» – методы обучения персонала, которых у нас пока нет [Електронний ресурс] / Е. Закомурная // E-xecutive. – Режим доступу: <https://www.e-xecutive.ru/career/hr-management> (Дата звернення: 14.02.2019).

РЕКЛАМА В РІЗНОМАНІТНИХ МЕРЕЖАХ ЯК СУЧАСНИЙ МАРКЕТИНГОВИЙ ІНСТРУМЕНТ

Лукьяненко Е.С.

Харьковский Национальный Университет Радиоэлектроники

Ключевые слова: реклама; интернет; товар; маркетинг; рынок.

Keywords: advertising; the Internet; product; marketing; market.

Розвиток інформаційних технологій, серед яких одне з ключових місць зайняв Інтернет, поява і бурхливий розвиток електронної комерції стали основою для появи нового напрямку в сучасній концепції маркетингу взаємодії – інтернет-маркетингу. Використання новітніх технологій Інтернет-маркетингу сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства, а для деяких ринків з часом може стати бар'єром виходу на ринок.

Особливості застосування Інтернет в маркетинговій діяльності досліджувалися багатьма теоретиками та практиками. Серед них Вірін Ф., Зубенко І., Литовченко І., Петрик О., Пилипчук В., Плєскач В., Семеняк І., Успенський І., Ярликов А. та ін. [1 – 9]. В теоретичних та практичних розробках розглянуто й розкрито сутність Інтернет-маркетингу, його основні інструменти, проблеми та тенденції застосування в електронному бізнесі. Проте певні аспекти використання реклами в різноманітних мережах вимагають подальшого розвитку та уточнення.

Реклама досить швидко проникла в Інтернет, практично відразу ж, як тіль-

ки він став доступний для широкого кола користувачів. Реклама вийшла на новий рівень – візуальний. З'явилися малюнки, аналоги звичайної друкованої реклами, потім малюнки-посилання і це відкрило нову сторону реклами світу. Якщо до цих пір реклама була пасивною, то тепер вона стала активною. Поява CGI, Java, SWF ще більш додали активності новому дітищу комерції – інтернет рекламі.

Основна мета інтернет-маркетингу – це отримання максимального ефекту від потенційної аудиторії сайту.

Умовно, всі інструменти інтернет-маркетингу можна розділити на дві групи:

1) пошуковий маркетинг, куди відносяться пошукове просування сайту, контекстна реклама;

2) чи не пошуковий маркетинг, куди можна віднести медійну рекламу, вірусний маркетинг, маркетинг в соціальних мережах, PR в інтернеті;

Окремо варто згадати веб-аналітику, яка показує, наскільки ефективно працює сайт, окупаються кошти вкладені в просування сайту та багато іншого. Інтернет-маркетинг, як

комплекс заходів по роботі з сайтом виходить за рамки власне залучення трафіку на сайт. Це не просто просування сайту, це вже просування бізнесу в мережі Інтернет.

Весь комплекс робіт в рамках інтернет-маркетингу має три основні цілі:

- інформування аудиторії про послуги / продукт, його переваги;
- викликати інтерес до послуги / продукту;
- «підштовхнути» зацікавилися до покупки.

Домогтися реалізації всіх трьох цілей, шляхом окремо взятої рекламної компанії або тематичним просуванням – надзвичайно складно, а ось поєднуючи всі доступні інструменти і можливості – реально.

Всю роботу по просуванню бізнесу в інтернеті можливо умовно розділити на наступні етапи:

1. Знайомство з бізнесом. На цьому етапі проводиться різного роду дослідження. Необхідно зрозуміти, що і кому будемо пропонувати, визначити характеристики продукту і компанії, цільову аудиторію і конкурентне середовище. На цьому ж етапі йде вивчення історії проекту: що робилося раніше і що робиться зараз, які цілі ставилися і які результати отримані.

2. Підготовка до просування. На цьому етапі планується компанія по просуванню: визначення методів і способів просування, аудит сайту, розрахунок бюджету, визначення всіх необхідних робіт з підготовки сайту, визначення основних показників ефективності роботи сайту, рекламних

компаній. Впровадження та налаштування інструментів веб-аналітики.

3. Початок Роботи: виконання запланованих робіт, збір статистики та обробка даних.

4. Формування звітності, аналіз ефективності, внесення змін до плану дій. Від заснування фірми ведеться контроль ефективності вжитих заходів і дій, що дозволяє під час сфокусувати увагу на проблемних ділянках і в кінцевому підсумку – домагатися всіх поставлених цілей. Ціноутворення, інтернет-маркетинг – НЕ шаблонний захід, конкретний набір послуг і дій залежить від конкретного проекту, тому не завжди можливо заздалегідь опублікувати прайс.

SMM (від англ. Social media marketing) – сукупність дій, спрямованих на просування бренду в соціальних мережах і побудова відносин з цільовими групами [1].

Справа в тому, що в SMM не використовується рекламний формат. Основний механізм взаємодії – це спілкування на актуальні для користувача теми і поширення цікавого для нього контенту. Природно, і спілкування, і контент містять обов'язкову промо-прив'язку, але при цьому на відміну від реклами становлять цінність для користувача. – Інтерактивна взаємодія У випадку з більшістю інших маркетингових інструментів робота з аудиторією вибудовується в односторонньому форматі: рекламодавець доносить інформацію про свій продукт і не має можливості отримати

Таблиця 1

Спільні та відмінні риси традиційних PR- інструментів і SMM

Традиційний PR	Social Media Marketing
1	2
1. Головне слово PR – це «вплив». Тому піар є переважно односторонньою комунікацією: я впливаю на інших, а на мене не впливає ніхто. Бізнес любить піар, тому що закохати в себе і свій товар – це надійний шлях до збагачення	1. SMM – двостороння і багатостороння комунікація. SMM – «взаємовплив», немає чіткого поділу на творців і споживачів інформації. Тут все творці і споживачі
2. Цільовою аудиторією PR часто бувають не так безпосередньо споживачі, скільки представники ЗМІ. Ті, в свою чергу, здатні вплинути на кінцевий вміст повідомлення (статті, новини і т. п.): Переписати, скоротити, дати свій коментар чи взагалі не публікувати. Замовник PR-кампанії змушений підлаштовуватися під цих посередників.	2. В SMM не існує посередників, за винятком модераторів спільнот і форумів. Ніякий журналіст не вплине на зміст вашої новини, додавайте її в тому вигляді, в якому вам завгодно. І чекайте негайної реакції у відповідь. З одного боку, це зручно, з іншого – ви втрачаєте допомоги професіоналів, які вміють піднести інформацію так, щоб вона була цікава.
3. Ще одна особливість PR полягає в тому, що цим каналом можуть користуватися всі компанії, будь-якого розміру і профілю діяльності. Обмежень не існує. PR може принести користь кожному	3. Канали SMM: соціальні мережі, блоги, форуми, відеохостинги і професійні соцмедіа.
4. Традиційні канали та інструменти PR: ЗМІ, спеціальні заходи, PR-документи, «сарафанне» радіо і створення новин	4. SMM більше підходить для просування споживчих товарів і послуг, ніж для товарів категорії B2B. Аудиторія соціальних мереж і блогів поки шукає щось для розваги, ніж для професійної діяльності. У SMM зручно просувати те, що цікавить більшість людей і відноситься до їх побуту: фінансові послуги, техніку, тури, ресторани і клуби, курси і т. п.
5. Механізми і стандарти PR вже склалися і встоялися	5. SMM – це нова наука, що швидко розвивається, в якій з'являються нові інструменти і канали просування
6. PR і SMM спрямовані на створення позитивного іміджу компанії в очах аудиторії. Результатом вдалих PR і SMM проєктів є не тільки зростання лояльності з боку аудиторії, основною метою є збільшення продажів	

зворотний зв'язок. У соціальних мережах цей процес носить двосторонній характер: користувачі можуть висловлювати свою думку, питати, брати участь в опитуваннях. В результаті відбувається більш глибока взаємодія з цільовою аудиторією, ніж у випадку з традиційною рекламою

У соціальних мереж є цілий ряд переваг як перед іншими інструментами онлайн-маркетингу, так і перед традиційними рекламними і PR- інструментами. Треба сказати, що представники великого бізнесу одними з перших усвідомили потенціал соціальних мереж і почали активно

використовувати їх для свого просування.

Орієнтування: ключовою перевагою соціальних мереж є максимальні можливості для таргет аудиторії (тобто фокусування рекламної кампанії на конкретний сегмент ЦА). Фактично ви можете фокусувати кампанію настільки глибоко, наскільки вважаєте за потрібне. Користувачі вже самі зареєструвалися в соціальних мережах і повідомили про себе максимум відомостей: вік, місце проживання, сімейний стан, освіту, професію, захоплення і багато інших фактів. В результаті ви маєте значно більше інформації, ніж у випадку з іншими маркетинговими інструментами, і це дає можливість працювати тільки з тими користувачами, які максимально відповідають вашому уявленню про цільову аудиторію

Через соціальні мережі великий бізнес зазвичай вирішує стратегічні довгострокові маркетингові задачі: брендингу, підвищення інформованості цільової аудиторії, збільшення лояльності та довіри до продуктів бренду, відстеження думок і настроїв серед ЦА; визначається, якою буде система підтримки. Серед особливостей SMM-кампаній великого бізнесу можна відзначити велике охоплення, роботу відразу на декількох майданчиках і інтерактивність комунікації. Дослідження спільних та відмінних рис традиційних PR- інструментів і SMM наведено в табл. 1.

Крім того, роль, що виконується Інтернетом, не обмежується тільки комунікативними функціями, а також

включає в себе можливість укладення угод, здійснення купівель і проведення платежів, що надає йому риси глобального електронного ринку.

Таким чином, основним методом просування в глобальній мережі сьогодні є Інтернет-реклама, яка є базовим інструментом розвитку бізнес-комунікацій. При цьому слід враховувати, що по-справжньому ефективною реклама в Інтернеті може бути тільки в разі комплексного підходу. Такий підхід передбачає розробку і створення повноцінної рекламної кампанії, що включає в себе безліч інструментів Інтернет-реклами: від банерної реклами, текстових вставок на найбільш ефективних для даного рекламодавця веб-ресурсах до партнерських програм і реклами, що діє через механізм телеконференцій і оголошень.

Отже, автором було визначено основні відмінності та спільні риси традиційних PR- інструментів і SMM, які дозволяють ефективно співпрацювати зі споживачами. Напрямами подальших досліджень автора будуть аспекти запровадження сучасних маркетингових інструментів на підприємстві.

Література

1. Вирин Ф. Інтернет-маркетинг. Полный сборник практических инструментов / Ф. Вирин. – М.: Эссмо, 2009. – 224 с.
2. Зубенко І. Р. Психологічні детермінанти довіри до електронної комерції [Електронний ресурс] / І. Р. Зубенко // Проблеми загальної та педагогічної психології. – Режим доступу: – http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pzpp/2011_13_7/64-72.pdf

3. Литовченко І. Л. Інтернет-маркетинг: навч. пос. / І. Л. Литовченко, В. П. Пилипчук. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 184 с.
4. Новомлинский Л. Интернет-стратегии каждый выбирает по себе [Электронный ресурс] / Л. Новомлинский. – Информационно-консалтинговый центр по электронному бизнесу. – Режим доступа: – <http://www.e-commerce.ru/analytics/analytics-part/analytics13.html>
5. Петрик Е. А. Интернет-маркетинг / Е. А. Петрик. – М.: Московская финансово-промышленная академия, 2004. – 299 с.
6. Плескач В. Л. Технології електронного бізнесу: монографія / В. Л. Плескач. – К.: КНЕУ, 2004. – 223 с.
7. Семеняк И. В. Стратегический маркетинг: учеб. пос. / И. В. Семеняк. – Х.: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2007. – 304 с.
8. Успенский И. В. Интернет-маркетинг: учебник [Электронный ресурс] / И. В. Успенский. – СПб.: Изд-во СПГУЭиФ, 2003. – Режим доступа: www.aup.ru/books/m80/
9. Ярлыков А. Инструменты Интернет-маркетинга [Электронный ресурс] / А. Ярлыков // Эффективные инструменты Интернет-маркетинга. – 2013. – Режим доступа: <http://takmak51.ru/>

ОСОБЕННОСТИ ПОТРЕБЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ

Лукьяненко Е.С.

Харьковский Национальный Университет Радиоэлектроники

Ключевые слова: потребитель; спрос; товар; маркетинг; рынок.

Keywords: consumer; demand; product; marketing; market.

Целью исследования является изучение особенностей поведения потребителей в условиях трансформации рынка, потребительской корзины, а так же определение мотивов, что направляют предпочтения потребителя в приобретении различных товаров и услуг.

Вопросами анализа поведения потребителя в условиях рыночной трансформации занимались: И. Алешин, Р. Блекуелл, В. Ворон, О. Донченко, Д. Енджел, А. Зависляк, О. Зозулёв, Р. Колядюка, Д. Мейсон, В. Пилипенко, П. Миниард, В. Тарасенко, Р. Шульга, Л. Пан, В. Захарченко, И. Гут, Л. Чернюк, В. Ильчук, В. Кардаш, О. Шафалюк, Б. Буркинский и др.

Поведение потребителей определяется как действия, предпринимаемые людьми при приобретении, потреблении товаров и услуг и избавлении от них. [1]

Поведение потребителей помогает формулировать государственную политику. Организации и частные лица, связанные с государственной политикой, должны учитывать потребности потребителей при формировании политики по вопросам экономики. Сегодняшняя экономическая ситуация

является причиной бедности большей части населения Украины, что, в свою очередь, предопределяет покупку дешевых товаров, по большей части предметов первой необходимости, техники, одежды.[2] Определенно, что глобализация экономических процессов, рост информационной нагрузки на личность, ускорение инновационного развития, повышение динамических рынков сбыта продукции, привели к изменениям в моделях поведения потребителей, модификации их когнитивных механизмов, трансформации системы потребностей. [3]

Для того, чтобы понять принцип поведения потребителей в условиях рыночной трансформации, необходимо знать фундаментальные принципы поведения потребителей, а также уметь их анализировать, для этого применяют 3 основных этапа анализа:

Акцентированный на процесс принятия решения потребителем (Потребителя рассматривают как человека, что делает обоснованный выбор);

Экспериментальный (Потребитель не всегда делает рациональный выбор, им руководствуют эмоции, чувства, мысли и другие факторы) ;

Акцентированный на анализ влияния разнонаправленных внутренних и внешних факторов.[4]

Поведение – это серия взаимосвязанных социальных актов. Поведение потребителя включает в себя и осознание собственных потребностей и интересов, и выбор покупки, и торг, и использование купленного, и многократное повторение этого цикла применительно к разным товарам и в разное время. Поведение потребителя содержит в себе по определению обозначение места действия: рынка товаров и услуг.

Ученые пришли к выводу, что такая категория людей, как лидеры общественного мнения выступает своеобразным мотиватором. Мнения лидеров данного типа являются определяющими в формировании мотивационного поведения многих индивидов как потребителей.[5]

Учитывая тот фактор, что потребитель руководствуется мнением лидеров, на него также будут влиять такие факторы как: факторы внешней среды (социально-экономические факторы, культурные факторы, социальные классы, референтные группы, семья, индивидуальное влияние); личностные факторы (демографические факторы, род занятий, жилищные условия, стиль жизни); атрибуты товара (качество, материал, цена, цвет, дизайн, функциональность)[6]

При этом важно понимать, какие существуют условия для осознания потребностей, сам потребитель часто ошибается под каким воздействием у

него возникают те или иные потребности. Поэтому их выделяют на 5 основных групп, которые приведены в таблице «Условия осознания потребностей»[7].

Потребитель в условиях постоянной трансформации рынка должен проявлять хорошую гибкость, так как ценообразование на рынке колеблется, как и доход потребителя. В то же время одним из мотиваторов, является компания-производитель, стимулируя некие потребности, могут усиливать мотивацию потребителей. Определенным потенциалом для мотивирования потребителей обладают и повышающие воспринимаемый риск или пробауждающие любопытство рекламные обращения.

В результате постоянной трансформации рынка, Украина сейчас переживает период кризиса. Для выживания в условиях кризиса и развития руководству предприятия необходимо точное понимание поведения потребителя: при каких условиях приобретает товары, по какому принципу, и так далее. Наука о поведении потребителей в современных условиях приобретает особую актуальность. Изучение поведения потребителей предусматривает исследования процессов, которые происходят, когда индивидум или группы выбирают и покупают товары или услуги, пользуются ими и избавляются от них с целью удовлетворения своих потребностей и желаний[8]. Исходя из этой ситуации, необходимо вывести закономерность поведения потребителя в кризисный период:

Таблица
«Условия осознания потребностей»

Условия	Тип условия	Описание
Изменение обстоятельств	Изменение в финансах	Положительные ведут к приобретению прежде не запланированных вещей, предметов роскоши. Уменьшение дохода, наоборот, приводит к сокращению расходов, возможно, даже с приоритетом потребностей перед желаниями.
	Изменение в потребностях	Возникают в течение жизни под влиянием возрастных изменений, изменений семейного статуса, численности семьи и т.д.
	Изменение в желаниях	Желание не к области необходимого, но обусловлены жизненным циклом. Появление новых желаний зависит от физиологического состояния организма, социальных факторов, таких как увеличение возможностей, мода, нормы, приемлемые в среде сверстников.
Исчерпание запасов	-	Расходование всех приобретенных благ.
Неудовлетворенность продуктом	-	Потребитель не удовлетворен способностью продукта выполнять свои функции. К осознанию необходимости в этом случае подталкивают социальные нормы.
Маркетинговое влияние	-	Направлены на приведение потребителя к осознанию разрыва между желаемым и имеющимся состояниями и к осуществлению соответствующих шагов для устранения этого разрыва.
Необходимость в сопутствующих товарах	-	К такому осознанию может привести приобретение определенного товара.

В нестабильной экономической ситуации поведение потребителя неустойчиво и изменчиво;

Потребитель чаще обращает внимание на товары с пониженной ценой и как правило покупает их;

В случае повышения курса доллара, потребитель может отдать предпочтение товарам отечественного товаропроизводителя, так как эти предприятия будут использовать ресурсы своей страны, которые дешевле;

Потребитель становится требовательней, так как растет количество

конкурирующих товаропроизводителей, но при этом он хочет купить качественней и дешевле;

Потребителя в целях экономии привлекают бонусные карточки, акции, скидки, бесплатные консультации;

Потребитель ищет новые места покупок привычных товаров и услуг;

Снижение потребление отдельных видов товара;

Покупка большими объемами.

В результате можно сделать следующие выводы:

Исходя из рассмотрений фундаментальных принципов поведения потребителей на рынке благ, а так же их анализа, мы рассмотрели особенности поведения потребителей в условиях трансформации рынка, потребительской корзины, а так же определили мотивы, что направляют предпочтение потребителя в приобретении различных товаров и услуг.

Источники:

1. Блэкуэлл Р., Минард П., Энджел Дж. Б70 Поведение потребителей. 10-е изд. / Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2007. – 944 с.: ил. (Серия «Классический зарубежный учебник»). С. – 35.
2. Щерба О.І. Гендерний аспект реклами // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. “Соціологічне дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи”. – 2002. – № 543. – С. 193–196.
3. Абрамович О.К. Комплекс маркетинга и его роль в условиях коммуникационной эры маркетинга / О.К. Абрамович, Л.В. Господин // Экономика Крыма. – Симферополь, 2008. – № 25. – С. 33-36. (0,3 п.л., автору лично принадлежат – 0,2 п.л. – анализ существующих альтернативы комплекса маркетинга)
4. Страшинская Л.В. Поведение потребителей: Конспект лекций для студентов спец. 7.050108 «Маркетинг» всех форм обучения. – М.: ЭКОМЭН, 2010. 101 с. – С. 4.
5. Щерба А.И. Факторы внешнего воздействия при формировании потребительского поведения индивида // Шаг в будущее. Тезисы докладов II Всеукраинской научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых. – Киев: Политехника, 2002. – С. 297-298.
6. Абрамович О.К. Система сбалансированных показателей как инструмент стратегического управления в рамках концепции холистического маркетинга / О.К. Абрамович // Экономика Крыма. – Симферополь, 2009. – № 28. – С. 23-28. (0,5 п.л.)
7. Страшинская Л.В. Поведение потребителей: Конспект лекций для студентов спец. 7.050108 «Маркетинг» всех форм обучения. – М.: ЭКОМЭН, 2010. 101 с. – С. 40-41.

ПРО ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ СТАНІСЛАВА ОРІХОВСЬКОГО

Муляр Володимир Ілліч

доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних наук Житомирський державний технологічний університет

XVI століття займає особливе місце в історії українського народу. Після кількох століть своєрідного затишшя саме цей період (з XVI століття) відзначається активізацією всього інтелектуального життя на українських землях. Не обійшов цей процес і царину соціально-політичних поглядів, в рамках яких червоною ниткою пролягла ідея пробудження національної самосвідомості. Нового поштовху розвитку політичної думки того часу, безсумнівно, надали рухи за національне визволення. В Україні, як відомо, в цей час прокочується хвиля повстань під керівництвом Косинського, Наливайка та інших народних ватажків, яка заклала фундамент подальшого розгортання національно-визвольного руху під проводом Богдана Хмельницького.

Події політичного життя на українських землях того часу не могли відбуватися осторонь провідної частини інтелектуальної еліти. Остання, звичайно, розуміла роль національної самосвідомості народу, що народжувалася, і всіляко підтримувала цей процес. Саме в цей час особливої актуальності набувають ідеї захисту українства від примусової колонізації, а також покаголичення, які несли реальну загрозу національному існуванню народу. Це завдання інтелектуальна еліта того часу вбачала у розви-

тку писемності, освіти, у відкритті шкіл. Формувалися братства, які гуртували навколо себе відомих вчених, письменників, книговидавців, педагогів та політичних діячів. Відкривалися просвітницькі школи у Львові, Кременці, Полтаві, Житомирі, Кременчуку тощо. А флагманом цього процесу, звичайно, виступила Острозька школа, створена відомим діячем того часу князем Василем Костянтиновичем Острозьким. Період XVI-XVIII століть дав українській історії величезну кількість відомих діячів. Серед них Герасим Смотрицький, Мелетій Смотрицький, Дем'ян Наливайко, Христофор Філалет, Захарій Копистенський, Іван Вишенський, Іов Борецький, Станіслав Оріховський, Стефан Яворський, Інокентій Гізель, Лазар Баранович, Іоанікій Галятовський, Петро Могила, Феофан Прокопович, Пилип Орлик, Григорій Сковорода і багато інших.

В другій третині XVI століття відомим мислителем був *Станіслав Оріховський (1513-1566 рр.)* – священик і гуманіст. Майже сучасник знаменитого Нікколо Макіавеллі, він значну частину свого життя прожив у Західній Європі. При цьому був палким прихильником ідеї національного відродження українців. Знав багато відомих людей того часу, мав неабиякий вплив на польського ко-

роля. Отримував освіту і вдосконалював свої знання в стінах багатьох європейських університетів: Варшавського, Лейпцігського, Берлінського, Краківського, Паризького, Віттенбергського та інших. Найбільш відомі його твори – “Про природне право”, “Напучення королеві польському Сигізмунду Августу”, “Польські діалоги політичні”.

Політичне вчення С. Оріховського багатовекторне і надзвичайно глибоке. Варто сказати, що майже за 100 років до Г.Гроція, Т.Гоббса та Ш.-Л.Монтеск'є український мислитель, проаналізувавши твори геніальних греків Платона та Аристотеля, вперше в історії політичної думки спробував обґрунтувати ідею поділу влад. На думку вченого, має бути три гілки державної влади – законодавча, виконавча та судова. Перша повинна належати королеві, друга – сенату, а третя – суду. Незважаючи на те, що всі ці гілки державної влади є рівними, все ж базовою серед них, на думку С. Оріховського, є законодавча, тобто королівська. Це зумовлено тим, що король грає основну роль в життєдіяльності держави і є фактичним виразником державних справ. Вчений вважав, що державна справа – це найвища справа, а питання добору людей для виконання такої справи – одна з перших функцій, яку має виконувати саме король. Добирати людей для виконання державної справи потрібно, з одного боку, за здібностями, з іншого – за королівськими почестями. Здібності людини до виконання державних справ необхідно виховувати. Це не може бути стихійний процес. Таким чином, С. Оріховський ставив питання про

систему підготовки державних кадрів. З іншого боку, найважливішим критерієм у відборі державних кадрів має бути вірність королю. В цій вірності, на думку С.Оріховського, виражається і вірність обов'язку, і вірність батьківщині. Невелика ціна того урядовця, який, маючи неабиякі здібності до виконання державних справ, використовує їх не для держави і короля, а в цілях особистого добробуту. Так само мало користі буде від того урядовця, який цілковито відданий королю, але при цьому є некомпетентним у державних справах. С. Оріховський вважав, що вірність королеві та батьківщині і достатні здібності до виконання державних справ – дві органічно взаємопов'язані сторони виховання державних кадрів.

В контексті вищесказаного С. Оріховський піддавав аналізу ще дві надзвичайно важливі проблеми державного будівництва. Перша з них стосувалася виховання наступника трону, друга – формування оточення короля. Вчений доводив, що процес підготовки наступника королівського престолу має дві взаємопов'язані частини: виховання розуму і доблесті, лицарства. Пальму першості С. Оріховський віддавав розуму. Правитель країни, на думку вченого, має бути освіченою, розумною, розважливою людиною. Це йому потрібно для прийняття надзвичайно складних рішень, які вимагають ясного розуму, глибоких знань і морального фундаменту. І тільки на основі такої підготовки наступника трону варто виховувати в нього доблесть, мужність, стійкість, навчати військовій справі.

Важливого значення набуває питання про формування оточення короля. На думку С. Оріховського це є саме та структурна частина суспільства та державного апарату, яка об'єднує народ з правлячим режимом. Король "виходить в народ" опосередковано через своє оточення і, таким чином, вивчає настрої громадян. З іншого боку, народ впливає на владу також через оточення короля. Звідси випливає, на думку С. Оріховського, що оточення відіграє ключову роль у справі ефективного управління державними справами. Сам вчений в роботі "Напучення королю польському Сигізмунду Августу" радив монарху оточувати себе людьми найкращими, сильними, справжніми патріотами країни, навіть якщо вони і не є титульними людьми.

Оригінальними судженнями відзначався С. Оріховський і тоді, коли піддавав аналізу інші сторони політичного життя суспільства. Так, він виступав справжнім патріотом української землі, коли радив королю обрати місцем свого проживання той край, де на даний час в країні найважче. Відомо, що саме південні кордони тогочасної польської держави, де знаходились українські землі, залишались найменш захищеними і саме там пропонував С. Оріховський поселитись Сигізмунду Августу.

Поле дослідницької уваги С. Оріховського було надзвичайно широким. Він висловлював свої думки з приводу навіть такої, на перший погляд, неважливій проблеми, як одруження короля. Однак сам вчений вважав це питання надзвичайно важливим. На його думку,

особисте життя монарха не може бути питанням лише його життя. Адже монарх цілковито підпорядкований інтересам держави і народу, які він очолює. Звідси випливає, що навіть таке питання, як одруження короля, має виноситись на рівень державницького значення. Сам С. Оріховський вважав, що принцип одруження короля має бути лише один: дружина має тільки посилювати владу короля, а не послаблювати її.

Станіслав Оріховський зробив суттєвий внесок у розвиток світової політичної думки. Деяким своїми висновками він набагато випередив не тільки свій час, але й низку концепцій видатних мислителів пізніших епох. Зокрема, його погляди на поділ гілок державної влади, хоч і в дещо наївній формі, були виголошені більше, ніж за 200 років до відомої праці французького інтелектуала Ш.-Л. Монтеск'є «Про дух законів» (1755 р.), яка вважається першою в обґрунтуванні принципу поділу влад. Так само С. Оріховський висловлював ідею держави як суспільного договору набагато раніше, ніж про це написав Т. Гоббс у праці «Левіадан». Можна стверджувати, що політичні ідеї С. Оріховського мають актуальність і сьогодні.

Література

1. Вирський Д. Станіслав Оріховський – Роксолан як історик та політичний мислитель. К. – Кременчук: Вид-во КДПУ, 2001. 217 с.
2. Муляр В. І. Політологія: навчальний посібник. 4-те вид., перероб. і доп. Житомир: ЖДТУ, 2014. 335 с.
3. Федів Ю. О., Мозгова Н. Г. Історія української філософії: навчальний посібник. К.: Україна, 2001. 512 с.

ПОЛІТИЧНІ ІДЕЇ КИРИЛО-МЕФОДІЇВСЬКОГО ТОВАРИСТВА

Муляр Володимир Ілліч

доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних наук Житомирський державний технологічний університет

XX століття зіграло важливу роль у розгортанні політичної самосвідомості українського народу. Цей період української історії, як відомо, характеризувався новими сплесками національної самосвідомості, розгортанням найрізноманітніших теоретичних моделей подальшого розвитку українства. В ряду найголовніших питань політичної думки в XIX столітті були такі, які аналізували долю українського народу, його місце та роль в європейському контексті, відносини з іншими народами. Однак провідною ідеєю, звичайно, стала ідея національного самовизначення України. Своєрідну його теоретичну підготовку зустрічаємо вже на початку століття в творах Д. Кавунника-Велланського (1758-1847 рр.), А. Дудоровича (1782-?), а потім М. Максимовича (1804-1873 рр.), О. Новицького (1806-1884 рр.) та інших. З особливою ж гостротою українське питання постало в політичних творах представників Кирило-Мефодіївського товариства – таємної політичної організації, що виникла 1845 – на початку 1846 року у Києві. Засновником товариства та його ідейним натхненником став професор Київського університету Микола Костомаров – син поміщика-великорося і се-

лянки-українки, за фахом історик. М. Костомаров закінчив Харківський університет, учителював у Рівненській гімназії на Волині, а з 1845 року переїхав до Києва. Тут він згуртував навколо себе молодих та обдарованих студентів, таких як В. Білозерський, А. Маркович, І. Посяда, О. Тулуб, О. Навроцький, а також М. Гулак. Згодом до організації ввійшли П. Куліш, Т. Шевченко та інші. Товариство мало цілий ряд програмних документів та теоретичних праць. Серед них – “Статут слов’янського товариства Св. Кирила і Мефодія”, “Книга буття українського народу”, відозви “До українців”, “До братів москалів і поляків” та інші.

Головне завдання кириломефодіївці вбачали у визволенні всіх слов’янських народів і на цій основі об’єднання їх у всеслов’янську федеративну спілку на демократичних і республіканських засадах. До цього можна було дійти, на їх думку, через ліквідацію самодержавства та знищення кріпацтва, скасування станів та суспільного розшарування, запровадження політичної волі для громадян та народів в цілому шляхом просвітництва, мирної проповіді. Наприклад, Василь Білозерський у своїй “Записці” вказував, що всі люди рівні від Бога,

однак є народи, які перебувають в рабстві. До числа останніх він відносив і Україну, яка, на думку В. Білозерського, після з'єднання з Росією перебуває на правах рабині і втрачає свою самобутність. Сама ж Україна не може здобути свободу і втримати її. Для цього вона мусить об'єднатися з іншими слов'янськими народами в одну сім'ю, але на рівних засадах. В. Білозерський вважав, що перший крок до цього – створення товариства, яке б доводило актуальність українського питання.

Ідея панслов'янської федерації в сердовичі Кирило-Методіївського товариства була центральною. У відозві «До українців» висловлено основні теоретичні засади реалізації даної ідеї, які включають сім вимог.

Всі слов'яни мають об'єднатися у спілку.

Об'єднання має відбутися так, щоб кожен народ мав окрему республіку, сам управляв собою, володів власною мовою, літературою, культурою. Кожен народ повинен мати право на окремий громадсько-політичний лад. Мова йшла про такі народи, як москалі, білоруси, українці, поляки, чехи, словаки, словінці, сербо-хорвати та болгари.

Всією слов'янською спілкою має управляти сейм або слов'янська рада. До цього органу мають входити послы (депутати) від усіх республік. Сейм вирішує питання, які стосуються усіх республік і громадян спілки.

Кожна республіка має обирати власного президента, який керує нею певний час. Цілою ж спілкою управ-

ляє також президент, обраний всією державою.

В кожній республіці мають панувати загальна рівність та воля таким чином, щоб не було різниці станів.

Послы та урядники мають обиратися народом, але не за майновим походженням, а за освітою та розумом.

Віра Христова – ідеологічна та світоглядна основа слов'янської федерації в цілому та всіх республік зокрема.

Тут потрібно зробити одне зауваження. У «Книзі буття українського народу» кирило-методіївці актуалізують особливу, фактично месіанську роль України у справі звільнення слов'янства. Вона полягає в тому, що Україна, хоч і в домовині, але жива і її голос є найважливіший. За переконанням М. Костомарова вона вже двічі подавала свій голос, однак третій буде доленосним. В двох останніх параграфах «Книги буття українського народу» (108 та 109) знаходимо такі слова: «Бо голос України не затих. І встане Україна з своєї могили, і знову озветься до своїх братів слов'ян, і почують крик її, і встане Слов'янщина, і не позостанеться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні боярина, ні крепака, ні холопа – ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні у хорутан, ні у сербів, ні у болгар. Україна буде неподлеглою Річчю Посполитою в союзі слов'янським.»

Кирило-Методіївське товариство зіграло особливу роль в історії українського національного відродження. Фактично це перша в XIX столітті ясна політична програма, яка проголошувала-

ла права українського народу не тільки на культурну автономію, але й на політичну самовизначеність. Разом з тим, представники цієї організації не бачили можливих шляхів до такого самовизначення, як тільки за допомогою інших слов'янських націй і при активній підтримці кращих представників російського народу. При цьому, Кирило-Мефодіївське товариство по суті своїй не вийшло за рамки так званого слов'янофільства і панслов'янської федерації.

Подальша історія українського народу показала багато в чому утопічними погляди кирило-мефодіївців, особливо у контексті звільнення народів Московщини. Сама історія Росії у будь-яких іпостасях (Російська імперія, СРСР, Російська Федерація) лише підтвердила цю ілюзорність поглядів

М. Костомарова та інших представників товариства. Очевидно, тільки Тарас Шевченко бачив цю утопічність свої соратників. За що і отримав найсуворіше покарання у вигляді 10 років заслання.

Література

1. Муляр В. І. Політологія: навчальний посібник. 4-те вид., перероб. і доп. Житомир: ЖДТУ, 2014. 335 с.
2. Довідник з історії України (А-Я): посібн. для серед. загальноосв. навч. закл./ за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. 2-ге вид., доопр. і доповн. К.: Генеза, 2001. 1136 с.
3. Кирило – Мефодіївське товариство. Т. 1/ упор. І. І. Глизь, М. І. Бутич, О. О. Франко. К.: Наукова думка, 1990. 544 с.
4. Записка Василя Білозерського// Грушевський М. С. З ідеології кирило-мефодіївців. Кн. 1. Україна: Науковий трьохмісячник українства, 1914. С. 78-83.

PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF MARITIME COMPLEX IN THE CONTEXT OF ENSURING NATIONAL INTERESTS OF UKRAINE

Gab Alexey Georgievich,

assistant professor Chairs of stormania and ship navigation Navy institute of NU "OMA"

Key words: maritime complex, competition, rivalry, risk, counter-terrorism.

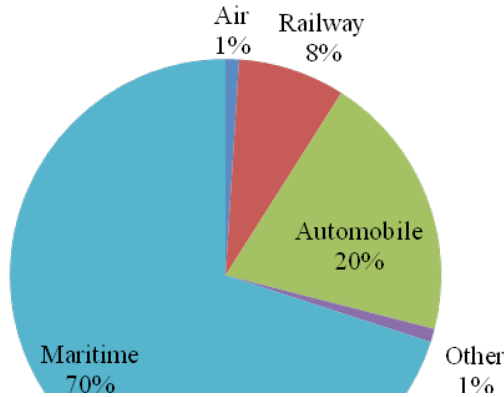
Ukraine is a maritime state due to its spatial and geophysical features, place and role in the global and regional systems of international relations. It has gained this status due to its geographical position, access to the ocean, length of the sea borders and area of the water open spaces, as well as a significant contribution to the study of the oceans and the development of navigation. However, during the years of its state development, Ukraine has practically lost its original status as a maritime state to a large extent due to the significant decrease in the level of competitiveness of its maritime complex. The reason for this was the underestimation of the role of the state in democratic transformations, inherent in the transition to market relations, and the role of maritime policy in the process of supporting and developing the economic power of the state, strengthening its international credibility. Today, it is impossible to imagine a country that has access to the sea but does not define the maritime sector as a priority direction of the economy and does not introduce a balanced and effective maritime policy that is able to form the basis for a prosper of society and an effective

competitive economy of the country. Even countries without maritime borders are trying to engage in the resource development of the oceans and the organization of rational and safe transport and logistic networks for the delivery of goods produced within the framework of the international division of labor.

The core of the operation of the maritime complex is a commercial maritime navigation that is a set of activities related to the use of vessels for transportation of goods, passengers, luggage and mail, fish and other marine industries, exploration and extraction of minerals, fulfillment of towing, icebreaking and rescue operations, laying cables, as well for other economic, scientific and cultural purposes. Maritime transport is an integral part of the international logistics system and traditionally plays a leading role in world trade.

According to the UN Commission on Trade and Development (UNCTAD), over 80% of international trade in goods (that is increasing globally) is carried out by maritime transport – 70% of total volume of transportation, by automobile transport – 20%, and by other modes of

Fig. 1. Share of transportation by each mode of transport, % of total world volume of transportation, 2018

transport – 10% (Fig. 1). During the period from 1990 to 2018, the volume of world maritime trade grew by 3 times. [5]

The main reason for the significant growth of navigation is the expansion of world trade and the integration of markets, the economic opening of China for the outside world, the liberalization of trade conditions as a result of the achievements of world trade organizations. [4]

The investigated tendencies of dynamics and structure of the maritime transportations and transshipment of cargoes by the ports of Ukraine testify to the gradual loss by Ukraine of previously acquired positions of the state with a developed port industry capable not only to satisfy the utilitarian needs of the national economy, but also to be a powerful player in the international market of port services, to compete with many foreign ports of the Black Sea-Azov basin worthily, to take an active part in servicing freight flows in the direction of Europe-Asia.

Ukraine is losing cargo because of a variety of internal and external reasons:

consequences of the global financial and economic crisis that have appeared in curtailing production and reducing the demand of the world economy for a range of goods; focused policy of Russia on re-orientation of almost all Russian-origin cargo, that is transshipped in ports of Ukraine, to Russian ports in order to exclude Ukraine from transit flows; technical and technological lag of Ukrainian ports, their unsatisfactory operating conditions, and lack of rates and volumes of transport infrastructure development. All mentioned above together with the lack of proper service, high level of port tariffs, unreasonable delays by the state controlling agencies and services, considerably increases the price for delivery of goods and leads to a reorientation of traffic flows bypassing the ports of Ukraine. [6]

Annexation of Crimean ports had a negative impact on the transit potential of Ukraine, since in 2012, it is Russia's transit occupied about 39% of the cargo traffic of Crimean ports and was concentrated mainly in Kerch CSP, taking into account

convenience of using Kerch ferry and possibility of overloading cargo on the raids, as well in Feodosia CSP, which dealt with the predominant share of the transit of petroleum products. Military actions in the eastern part of the country and establishment of Russian control over Kerch Strait threatened the operation of two Azov ports of Ukraine – Mariupol and Berdyansk ones, which formed 12.6% of the total cargo transshipment in Ukraine in 2014, and only 9.3% in 2015. The difficulty of passing merchant ships through Kerch Strait negatively affects the exporters of agrarian products and metal products, which actively use Mariupol port. In general, due to the annexation of the Crimea, the country has lost its port capacity of handling of 4.0-4.5 million tons of grain cargo from the total capacity of 40.2 million tons, that is, about 10%.

The most relevant problems of the functioning and development of Ukrainian commercial sea ports, which remain unsolved and significantly impede the further development of the industry are the following:

- problems of forming the cargo base of ports;
- shortage of high-performance deep-water port capacities in Ukraine;
- moral and physical wear of technologies and equipment in Ukrainian ports;
- inconsistency of the level of efficiency of management of the activity of commercial sea ports in Ukraine with modern international requirements and demand for port services;
- complicated bureaucratic procedure and ineffective work with investors;

- threat of a significant state property loss;

- insufficient compliance of the current long-term development strategy of the port sector with the current and national interests of Ukraine.

Therefore, the port industry of Ukraine is in a difficult position and is increasingly losing competitive positions in the market of port services of the Black Sea-Azov basin, which, in the first place, affects the reduction of cargo flows through Ukrainian ports. The stagnation of the port industry is a result of the global financial and economic crisis that has led to curtailing production and reducing the demand of the world economy for a number of goods, aggressive policy of Russia aimed at excluding Ukraine from the system of service of transit flows. Furthermore, it happened due to slowing down of the implementation of structural reforms and the lack of effective integrated long-term development strategy of the port industry focused on its development in the context of modern globalization, geopolitical and economic world challenges caused by the European vector of the development of Ukraine and related to other strategic documents for the development and reform of the national transport system.

Implementation of national interests of Ukraine in this area is impossible without elimination of technical and technological lag of Ukrainian ports and provision of sufficiently high rates and volumes of the development of transport infrastructure. The industry needs more than \$ 3 billion USA of investments. However,

the problems of modernization of the port infrastructure cannot be solved only by the forces of the state and ports without the attraction of private capital on mutually beneficial conditions. In such a situation, it is obvious that the state should make decisive, but carefully measured steps to further reformation of relations in the field of port activity.

References

1. State support for the development of maritime complex of Ukraine (organizational and legal aspects): monograph / [O.M. Kibik, O.P. Podtserkovnyi, Yu.Z. Drapailo, VO Kotlubai and others]; ed. O.M. Kibik, O.P. Podtserkovnyi – Kherson: FOP Hrin D.S., 2014. – 442 p.
2. Kotlubai O. M. Ukrainian practice of privatization in the port complex / *Gazeta* 2000, 30.X.2015
3. Podtserkovnyi O. P. Legal consolidation of the strategy of development of the maritime complex in Ukraine.
4. Gryshova I.Yu. Development of the market of transport and logistics services in the context of enterprise management / I. Yu. Gryshova, V.V. Lebedeva // *Bulletin of Sumy National Agrarian University: series «Economics and Management»*. – No. 12 (66). – 2015 – PP.11-15
5. Gryshova I.Yu. Modern formation of the personnel management system as the competitiveness of the national economy. *Economic forum.*- 2016. – No1. – PP.340-347
6. Давидюк О.О. Механізм забезпечення компліментарності захисту економічних інтересів аграрного виробництва/ Т.М. Гнат'єва, О.О. Давидюк / *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. – 2017. – № 5. – С. 80-89.

БАЛАНС ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ВПЛИВІВ НА ТЕРИТОРІАЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКІ УТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Маркович І.Б.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
кандидат економічних наук

Ключові слова: децентралізація, територіально-господарські утворення

Keywords: decentralization, territorial economic entities

Раціоналізація співвідношення централізованого та децентралізованих впливів на територіально-господарські утворення є доволі складним процесом, адже межа між ними часто є нечіткою, особливо в частині прозорості розподілу функціональних повноважень та обов'язків.

Узгодженість цілей функціонування кожного рівня системи, їх ієрархічність, тобто підпорядкування єдиній меті, є важливою частиною аналізу.

Взаємодія підприємницького сектору та держави реалізується в таких основних сферах: реєстрація підприємницької діяльності та оформлення усіх дозвільних документів впродовж ведення діяльності (нормативно-регулююча складова); нарахування та сплата податків (фіскальна складова); виконання державних замовлень (господарська складова); державне фінансування (дотаційна складова)

Дерегуляція підприємництва державою в Україні спостерігається досить чітко.

Ключовими напрямками впровадження цієї сфери політики вважаються [1]:

- усунення надмірного регулювання господарської діяльності завдяки зменшенню кількості документів дозвільного характеру, дозвільно-погоджувальних процедур та переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації;

- забезпечення істотного поліпшення умов ведення бізнесу за напрямками, що враховується під час складання рейтингу Doing Business;

- сумарне скорочення витрат суб'єктів господарювання на виконання обов'язкових державних регуляторних приписів на 20% протягом п'яти років;

- скорочення кількості регуляторних і контролюючих органів;

- відмова від системи тотального обтяжливого контролю за всіма суб'єктами господарської діяльності на основі запровадження ризикоорієнтованої системи державного контролю;

- підтримка та розвиток малого і середнього бізнесу;

- забезпечення ефективного захисту прав приватної власності, гармонізація із законодавством ЄС положень

українського законодавства щодо захисту інвесторів (внутрішніх та іноземних) і кредиторів;

- забезпечення належного виконання органами виконавчої влади Закону України «Про засади регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Найбільш чіткою трансформація зв'язків між підприємницькими та державними структурами територіально-господарських систем на загальнодержавному, регіональному і місцевому рівнях проявляються у фіскальній децентралізації.

Саме на рівні територіальних громад можна простежити впливи підсистем загальнонаціонального, регіонального та місцевого управління. Крім того, результатом так званої представницької демократії, яка має місце на рівні ОТГ та передбачає формування представницьких органів влади на місцях, є можливість наближення суб'єктів та об'єктів управління.

Процес децентралізації та реформування місцевого самоврядування, які активно розпочалися в Україні ще 2014 року, є важливим кроком до збалансування централізованих та децентралізованих управлінських потоків, а також більш повної реалізації можливостей локального розвитку.

Як зазначається у [2, с.8], історія децентралізації багато в чому склалася ще в XIX – на початку XX ст. Вона базується на висновках економічної теорії і, як правило, містить у собі наступні чотири тези:

1. Децентралізація забезпечує більш ефективне розміщення ресурсів у громадському секторі. Система, при якій рішення про розміщення ресурсів у суспільному секторі приймаються на регіональному і муніципальному рівні, робить суспільний вибір більш точним, дозволяючи враховувати місцеві особливості суспільних переваг.

2. Децентралізація сприяє росту підзвітності органів державної влади в питаннях витрачання бюджетних коштів. Суть даного аргументу полягає у тому, що при децентралізації зв'язок між сплаченими податками й отриманими суспільними благами і послугами виявляється більш прямим і прозорим, оскільки податки стягуються там, де здійснюються бюджетні витрати.

3. Наявність власної податкової бази спонукає регіональну і місцеву владу вживати заходів для її розширення, тобто заохочувати розвиток регіональних і місцевих економік.

4. Наділення регіональної і місцевої влади правом самостійно розпоряджатися бюджетними коштами стимулює їх до скорочення необґрунтованих витрат у суспільному секторі.

Література:

1. Романюк С.А. Децентралізація: теорія та практика застосування: монографія / С. А. Романюк – Київ: 2018. – 216 с.
2. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] – К.: – 2017. – 110 с.

СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ УДОСКОНАЛЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Бугель Ю.В.

доцент, кандидат економічних наук,

Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу THEU

Ключові слова: митно-тарифне регулювання, зовнішньоекономічна діяльність, митна безпека, митний контроль.

Keywords: customs-tariff regulation, foreign economic activity, customs security, customs control.

Ринкові реформи в Україні супроводжуються лібералізацією зовнішньоекономічної діяльності, що визначає цілі, функції та механізми митного регулювання, посилює значення митного контролю в системі регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Адже, саме за допомогою добре налагоджених процедур реалізації митного контролю, можна ефективно захищати економічні інтереси національних товаровиробників, збільшувати розміри відрахувань до бюджету, підвищуючи при цьому життєвий рівень населення.

Дослідження зазначених проблем є виключно актуальним на сьогоднішньому етапі економічного розвитку як з теоретичної, так і практичної точки зору. Теоретичним проблемам розвитку та реалізації митної політики присвячені численні роботи як українських, так і зарубіжних вчених-економістів. Серед них слід відзначити дослідження Б. М. Габрічідзе, П.В. Дзюбенка, С.В. Ківалова, Б.А. Кормича, К.К. Сандровського, В. Леонтьєва, С. Ліндера, Х. Ліннеманна, Дж.

Міда, К. Мілнера, Б.Оліна, М.Познера, Д.Рікардо, П. Самуельсона, А.Сміта, Б. Спенсера, Р.Фінстра, Г.Хаберлера, Е. Хекшера, М.Чаколіадеса. Проте, проблемами оптимізації зовнішньоекономічних зв'язків, вдосконалення та впровадження сучасних напрямів підвищення ефективності застосування адміністративних інструментів митної політики України потребують більш детального аналізу.

Важливо відзначити, що Державною фіскальною службою опрацьовано пріоритетні напрями розвитку митної галузі на подальшу перспективу. Першочерговими складовими заходів, на виконання яких націлено весь кадровий потенціал митних установ, визначено:

- підвищення рівня захисту національних інтересів держави за допомогою інструментів митної політики з одночасним збалансованим впровадженням міжнародних вимог та стандартів;
- спрощення митних процедур за рахунок покращення системи управлін-

ня ризиками, що в свою чергу визначає необхідність впровадження в практику Програми створення системи аналізу й управління ризиками в митній справі України. Складовими такої Програми мають бути: формування інформаційної бази щодо діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, критерії застосування вибіркового митного контролю, схеми системного аналізу бази даних та селекції «зон ризиків», методи попередження порушень;

- подальша деталізація та диференціація Товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності. Подальша деталізація товарів на рівні 10-го знака, має відбивати національні особливості (при цьому основними критеріями можуть, наприклад, бути: чи підлягає товар квотуванню, чи ліцензується, чи сертифікується і т.д.; чи потрібний індивідуальний підхід до товару при нарахуванні митних зборів, ПДВ і акцизів);

- удосконалення митно-тарифних відносин при транзиті товарів через митну територію України, з огляду на наявність значної кількості контрабандних операцій в даному митному режимі. Відтак, система митного контролю за здійсненням таких операцій повинна містити комплекс регулятивних заходів, головною метою яких має бути система гарантування доставки вантажів, задекларованих при митному оформленні, до кінцевого місця призначення. Види гарантії можуть мати самі різнобічні форми: грошова застава, гарантійний лист упо-

вноваженого банку, страхування фінансової відповідальності перевізника, гарантія незалежного фінансового посередника;

- відпрацювання нормативно-правового забезпечення функціонування таких митних режимів, як реекспорт та реімпорт. Дослідження показали, що в Україні практично відсутні механізми функціонування даних митних режимів що, безсумнівно, звужує можливості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щодо їх використання;

- використання системи митного оподаткування при тимчасовому ввезенні з обов'язковим урахуванням критеріїв тривалості перебування предметів в Україні, їх амортизації в результаті використання або суми, сплаченої за їх прокат, що дало б змогу розраховувати на певне поповнення Державного бюджету. Адже, визначено, що існуюча система митного оподаткування при тимчасовому ввезенні предметів на територію України є малоефективною через відсутність диференційованого підходу до тимчасового ввезення предметів.

- створення максимально сприятливого середовища для учасників зовнішньоекономічної діяльності з метою активізації здійснення ними експортно-імпорتنих операцій;

- підвищення ефективності оперативного виявлення та протидії негативним явищам в середовищі зовнішньої торгівлі, які є потенційними загрозами безпеці та інтересам держави [2, с. 51].

Реалізація цих пріоритетів сприятиме посиленню рівня захисту націо-

нальних інтересів держави, створенню сприятливих умов для збільшення обсягів зовнішньої торгівлі, а також позитивно вплине на соціальний та економічний розвиток України в цілому.

Список літератури

1. Митний контроль та митне оформлення: навч. посіб. / [за ред. М.М. Каленського, П.В. Пашка]. – К.: Т-во “Знання”, 2007.
2. Настюк В.Я. Держмитслужба України – провідний орган у забезпеченні реалізації митної політики / Настюк В.Я. // Митна справа. – 2002. – № 1. – С. 49–53.
3. Чернега О. Б. Подготовка национальной экономики к вступлению в ВТО / Чернега О. Б. // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Сборник научных трудов. – Донецк: ДонНУ, 2008. – С.73-75.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКУ ТА ЗБОРУ

Єсімов С.С.

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
кандидат юридичних наук, доцент
Львівський державний університет внутрішніх справ

Ковалів М. В.

завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін кандидат юридичних наук, професор Львівський державний університет внутрішніх справ

Податки та збори виступають одним з ключових умов функціонування держави. Без відчужуваних коштів неможливо уявити нормальне існування органів публічної влади. Інтенсивний розвиток суспільних відносин породжує необхідність розширення їх функцій. Це зумовлює збільшення потреби в фінансових ресурсах, які є необхідними для покриття виникаючих державних витрат.

У науковій літературі існує безліч дискусій щодо змістовного наповнення понять податку та збору. Тому потрібно систематизувати існуючі теоретичні підходи до визначення податку та збору. Необхідно розглянути основну ідею понятійного підходу розуміння сутності податку та збору. Легальне визначення аналізованих понять міститься в статті 6 Податкового кодексу України [1].

Податок є обов'язковий, індивідуально безвідплатний платіж, що стягується з юридичних і фізичних осіб у формі відчуження належних на праві власності, господарського відання або оперативного управління коштів з ме-

тою фінансового забезпечення діяльності держави.

Збір – це обов'язковий внесок, що стягується з юридичних і фізичних осіб, сплата якого є однією з умов вчинення щодо платників зборів державними органами юридично значущих дій, включаючи надання певних прав або видачу дозволів (ліцензій), або сплата обумовлена здійсненням в межах території де введено збір, окремих видів підприємницької діяльності.

Можна розглядати податок з формально-юридичної позиції як форму відчуження майна юридичних і фізичних осіб на засадах обов'язковості, індивідуальної безоплатності та безповоротності з метою забезпечення функціонування публічної влади.

У теорії виділяють два ключових підходи до розуміння податку та збору: економічний і юридичний. Відповідно до першого підходу податок є фінансові відносини, що виражаються в законодавчому встановленні та сплати громадянами і юридичними особами обов'язкових платежів на користь держави.

При цьому головна відмінність вищеназваних точок зору на природу податку полягає в тому, що як економічну категорію податок доцільно розглядати через певні відносини, а не через платіж, що характерно для юридичної трактування аналізованої дефініції. На особливу увагу заслуговують існуючі теорії, що по-різному розкривають сутність податку.

Одна з перших теорій, що розкриває сутність податку – теорія насолоди. У даному аспекті податок розуміється як ціна, що сплачується громадянами за задоволення, одержувані від громадського порядку, справедливого правосуддя та володіння власністю. У теорії податку як страхової премії податок інтерпретують як платіж, що сплачується на випадок настання ризику.

Г. Стайн, А. Лаффер пов'язують існування податків з можливістю економічного зростання. На їхню думку, скорочення податкового тягара призводить до збільшення підприємницької і інвестиційної активності. Це сприятливо відбивається на соціально-економічному розвитку держави. Однак деякі фахівці стверджують, що понятійний підхід до розглянутих понять не в повній мірі розкриває змістовну характеристику. У законодавстві та науковій літературі не вироблено єдиної думки щодо піднятої проблематики.

У зв'язку з цим доцільно ідентифікувати розглянуті об'єкти з точки зору

виділення характерних ознак. Аналізуючи представлені трактування, можна виділити ознаки, що відрізняють податок від збору і інших економіко-правових категорій. До ознак доцільно віднести: індивідуальний безоплатний і фіскальний характер; відсутність волевиявлення платника податків; регулярність і систематичність сплати; певний склад елементів оподаткування (об'єкт, база, ставка, період, порядок обчислення, порядок і терміни сплати, пільги); співмірність. Перераховані ознаки свідчать про те, що податки не тягнуть зустрічних зобов'язань держави щодо платника податків.

Що стосується збору, то дана категорія має характерні ознаки: індивідуальний характер; обов'язковий характер (проявляється лише в тому випадку, якщо суб'єкт висловив добровільне волевиявлення на здійснення юридично значущих дій); рівність платників в частині визначення розміру збору при здійсненні однакових дій. Слід підкреслити, що головна мета збору – це не поповнення бюджету, як у податку, а скоріше компенсація витрат органів влади на надання платнику публічно-правової послуги.

Список використаної літератури:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14, № 15-16, № 17. Ст. 112.

ПРАВО ГРОМАДЯН НА НАДАННЯ КВАЛІФІКОВАНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ АБО ПУБЛІЧНО-ПРАВОВА ПОСЛУГА

Прокоф'єв М. М.,

ад'юнкт кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету № 3 Львівського державного університету внутрішніх справ

Центральною функцією соціальної держави є охорона прав і свобод її громадян. Основні напрямки діяльності будь-якої держави реалізуються, як правило, через три основні форми: правотворчу, правоохоронну, виконавчо-розпорядчу. У кожного громадянина України є право на надання кваліфікованої юридичної допомоги, що є невід'ємною частиною правоохоронної форми реалізації державної функції.

Така допомога може бути надана адвокатами в окремих випадках нотаріусом, у встановлених законом випадках безкоштовно. Адвокати і нотаріуси є представниками самостійних, незалежних, самокерованих інститутів громадянського суспільства. Саме таким способом Україна як демократична і правова держава гарантує кожному громадянину захист прав і законних інтересів, закріплених в Конституції України.

Відмінними рисами кваліфікованої правової допомоги виступають: надання спеціальними компетентними недержавними суб'єктами; діяльність з надання кваліфікованої юридичної допомоги не є підприємницькою; носить диспозитивні засади.

Поняття публічно-правових послуг не містить жоден нормативно-правовий акт. Тим не менш, цей термін досить часто став вживатися доктринальним стосовно юридичної допомоги. Існує навіть цілий ряд думок щодо його визначення.

Є. О. Легеза стверджує, що публічні послуги означають юридично і соціально значимі дії в інтересах суспільства, держави та громадян [1, с. 10].

Н. В. Мариняк наполягає на тому, що це суспільно значимі платні для одержувачів послуги, ціна яких регулюється державою, що надаються відповідно до регламентції публічних послуг [2, с. 299].

С. І. Чаусовська вважає, що це виражена в нормах права, гарантована державою цілеспрямована діяльність щодо задоволення прав і законних інтересів, а також виконання деяких обов'язків фізичної або юридичної особи, її ініціуючої [3, с. 103].

Всі дослідники вважають, втім, що публічно-правові послуги є різновидом надання адміністративних послуг. Основна проблема полягає в тому, що ні доктрина цивільного, ні теорія адміністративного права до кінця не визначилася з дефініцією терміна «по-

слуга». Проте, треба визнати, що це поняття зараз стало мати міжгалузевий характер.

Громадянам пропонують навіть оцінити якість отриманої адміністративних послуги, наприклад, в Центрах надання адміністративних послуг. У Цивільному кодексі України послуга згадуватися у зв'язку з підприємницькою діяльністю, тому надання послуги нерозривно пов'язане з отриманням прибутку та націленістю на певний результат. Надання кваліфікованої юридичної допомоги є самоціллю.

Наприклад, Кодекс професійної етики адвоката забороняє обіцяти довірителю позитивний результат по справі. Доктринальних особливостями публічно-правових послуг виступають: складний суб'єктний склад, де одним з учасників виступає – держава; імперативний характер; позитивний,

іноді, спрямований на отримання прибутку результат; сторона, що представляє публічні початку, не завжди вдається до страхування своєї цивільної відповідальності.

Надання кваліфікованої юридичної допомоги – це елемент внутрішньої функції держави з охорони прав і свобод людини і громадянина.

Список використаної літератури:

1. Лєгеца Є. О. Діяльність суб'єктів публічної адміністрації щодо надання публічних послуг: проблемні питання та шляхи їх вирішення. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2018. № 2 (4). С. 8-15.
2. Мариняк Н. Удосконалення нормативно-правового регулювання надання адміністративних послуг. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2017. № 861. С. 297-303.
3. Чаусовська С. І. Поняття публічних послуг та їх класифікація. *Держава і регіони*. 2017. № 1 (57). С. 102-108.

ВИНА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ

Тимчишин Т.М.

кандидат юридичних наук доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівський державний університет внутрішніх справ

Питання про притягнення юридичних осіб до адміністративної відповідальності є важливим і актуальним. Незважаючи на достатню регламентацію залучення юридичних осіб до адміністративної відповідальності у різних нормативно-правових актах, існує багато дискусійних питань, що пов'язані з поняттям і змістом відповідальності та вини юридичної особи, яка вчинила адміністративне правопорушення.

Дискусійність питання відповідальності юридичної особи, як правової категорії, впливає з сутності юридичної особи як правової фікції, що проявляється у відсутності психічного ставлення до здійснюваних діянь. Тому є неможливим застосування класичного розуміння вини до юридичних осіб. Юридичні особи підлягають адміністративній відповідальності у випадках передбачених ст. 14-2 КУпАП [1].

Підставою для настання адміністративної відповідальності служить вчинення адміністративного правопорушення винного та протиправного діяння. Протиправність є формально правовою ознакою, її ідентифікація не викликає ускладнень, водночас визначення проблеми вини, винність неживого об'єкта викликає певні складнощі.

У даний час в теорії адміністративного права немає однозначного розуміння вини юридичної особи. З одного боку, вину юридичної особи можна розглядати як суб'єктивне явище, як психічне ставлення до протиправного діяння та наслідків і давати її розуміння за допомогою проекції вини фізичних і посадових осіб, які здійснюють дії від імені юридичної особи. Визначену таким способом вину юридичної особи слід розуміти як психологічне ставлення до вчинення колективу, що визначається за домінуючою волею в колективі.

З іншого боку, в науці адміністративного права має місце інший підхід до вини юридичної особи, заснований на пріоритеті об'єктивного аспекту в діяльності юридичної особи. При такому підході вина юридичної особи визначається як комплекс негативних елементів, що характеризуються дезорганізацією діяльності юридичної особи, неприйняттям необхідних заходів для належного виконання покладених обов'язків, не вжиттям необхідних зусиль для попередження правопорушень та усунення причин.

При аналізі наукових концепцій визначення вини юридичних осіб, можна виділити: суб'єктивну, пове-

дінкову, поведінково-психологічну, соціальної волі.

У суб'єктивної концепції вина юридичної особи визначається через провину колективу, посадових осіб. у даному випадку вина розуміється як відношення організації в особі представників до протиправного діяння.

У результаті критики визначення вини юридичних осіб з позицій суб'єктивного та поведінкового підходів з'являється концепція – поведінково-психологічна. Сутність даної концепції полягає в тому, що для підтвердження провини юридичної особи слід довести, що порушення закону відбулося через неорганізованість діяльності установи, недостатність зусиль колективу в сукупності з ознаками визначення вини юридичної особи з точки зору суб'єктивного напрямку.

У країнах ЄС активно розвивається концепція соціальної вини, прихильники якої стверджують, що винна відповідальність фізичної особи обумовлена психологічним змістом, а юридичних осіб – соціально-етичним.

Для більш повного розкриття даного питання слід звернутися до судової практики. Аналізуючи судову практику можна виділити три підходи, за допомогою яких визначають вину юридичної особи. Перший – визначення провини юридичної особи через суб'єкту сторону правопорушення, в даному випадку суди здійснюють ана-

ліз психічного відносини колективного суб'єкта до скоєного. Другий – визначення провини юридичної особи через провину працівника. Залучення юридичної особи до адміністративної відповідальності за відсутності вини.

У першому випадку суд оцінює дві обставини: чи були прийняті юридичною особою заходів щодо дотримання закону і чи мала можливість для цього. Використання другого підходу, який визначає вину юридичної особи через провину працівника, є дискусійним, оскільки дії працівника трактуються судом як дії юридичної особи, якщо не доведено ту обставину, що працівник вчинив діяння, що виходить за межі повноважень.

Можна зробити припущення про те, що існуюча практика розгляду справ про притягнення юридичних осіб до адміністративної відповідальності може привести до негативних наслідків. Теоретична невизначеність і законодавча неузгодженість у питанні визначення вини юридичної особи, створюють проблеми в процесі діяльності з залучення юридичних осіб до адміністративної відповідальності, що підтверджується суперечливою судовою практикою.

Список використаної літератури:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984, додаток до № 51. Ст. 1122.

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТАНДАРТІВ ЄС

Гришук Аліна Борисівна,

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук

Львівський державний університет внутрішніх справ

Проць Іванна Миколаївна

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук

Львівський державний університет внутрішніх справ

За роки незалежності України склалися конституційні основи державної служби як механізму державного управління, що принципово відрізняється від попередньої адміністративної системи управління. Однак у цей період не вирішено основного завдання – створення комплексної нормативно-правової бази, яка б повною мірою забезпечувала реалізацію Конституції України та загальновизнаних принципів і норм міжнародного права. Відтак знадобився новий етап адміністративної реформи, найважливішою складовою якої стало подальше реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Цілями реформування є підвищення її ефективності задля розвитку громадянського суспільства та зміцнення держави, створення цілісної системи державної служби з урахуванням історичних, культурних, національних та інших особливостей України у рамках інтеграції в Європейське співтовариство.

Прагнення України до інтеграції у європейське співтовариство зумовлює необхідність адаптації норм вітчизняного законодавства до європейських

стандартів, зокрема це безпосередньо стосується й законодавства про державну службу, що полягає в потребі і підвищення ефективності системи державної служби, для забезпечення потреб населення. Тому на нашу думку, є нагальна потреба у впровадженні європейських стандартів у зазначеній сфері життєдіяльності суспільства.

У 2006 році експертами програми SIGMA були визначені проблеми державної служби державної служби в Україні, після проведення комплексного аналізу системи державного управління у рамках проведення оцінювання врядування в Україні, як потенційній країні – кандидатові на вступ до Європейського Союзу. Недоліками державної служби визначено було: низьку ефективність проведення реформ, недостатній рівень професійної державної служби, недостатній рівень впровадження принципів політичної нейтральності, відкритості і прозорості в роботі державних службовців, недостатній ступінь для рівня ЄС інституційної відповідальності і механізмів контролю в державному управлінні тощо [1].

Програма SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management – програма підтримки вдосконалення врядування та управління) – є одним з найпрестижніших аналітичних центрів Європейського Союзу, створений у 1992 році за ініціативи Європейського Союзу та Організації економічного співробітництва та розвитку. Програма була започаткована з метою надання практичної допомоги країнам Центральної та Східної Європи в оптимізації їх систем державного управління. В подальшому SIGMA стала відігравати ключову роль у підготовці країн-кандидатів до вступу в ЄС. На підставі проведених оцінок для кожної окремої країни розробляється пакет рекомендацій щодо приведення її системи управління у відповідність із стандартами ЄС [2]. На теперішній час в Україні використовуються схвалені Європейською комісією програми TAIEH та Twinning.

Зобов'язання якнайшвидше провести реформу державної служби закріплене у Контракті для України з розбудови держави, укладеному Урядом та Європейською Комісією 13 травня поточного року, Коаліційній Угоді від 21 листопада 2014 року, Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, схваленій постановою Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року №26-VIII, Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», затвердженій Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. Законодавче закріплення нових принципів і засад державної служби, гармонізова-

них з європейськими, є одним із завдань Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014–2017 роки, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-року[3].

Суттєве значення також має Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 року, щодо схвалення «Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року». Цим документом затверджено план заходів щодо її реалізації [4].

Щодо адаптації українського законодавства у сфері державної служби до європейських стандартів проводиться створеним Постановою Кабінету Міністрів України №485 від 14.04.2004 р., Центром сприяння інституційному розвитку державної служби при Головному управлінні державної служби України. В подальшому, Постановою Кабінету Міністрів України №528 від 4.06.2008 р. Центр сприяння інституційному розвитку державної служби перейменовано у Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу та розширено його функції у сфері забезпечення інформаційно-аналітичної, експертної та організаційної підтримки розвитку державного управління, посилення інституційної спроможності державної

служби в Україні та її адаптації до європейського доробку [3].

Ця реформа має також сприяти оптимізації функцій інститутів державної влади, поділу повноважень і зон відповідальності.

Діючий на сьогоднішній день Закон України «Про державну службу» який був прийнятий 10.12.2015 року [5] встановлює та визначає розмежування політичних та адміністративних посад та врегулювання статусу державного службовця, виключно конкурсні процедури добору та гарантування рівного доступу на усі посади державної служби, поєднання системи винагород з оцінкою роботи та об'єктивні підстави просування по службі, посилення персональної відповідальності за виконання обов'язків та створення умов прозорої діяльності державних органів.

Результатом впровадження вищенаведених новацій стануть централізація державної служби, посилення ролі спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань державної служби, а також його територіальних органів з метою реалізації єдиної державної політики та контролю за дотриманням нового законодавства у сфері державної служби на усій території України, що узгоджено з представниками програми SIGMA/OECD та відповідає міжнародним нормативно-правовим актам [3].

Україна підписавши та ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з

атомної енергії та їхніми державами – членами, з іншої сторони [6] отримала інструмент для реалізації своїх реформ у сфері державної служби.

Комплексні системні зміни законодавства та послідовні кроки в імplementації законодавства в процесі державного регулювання покладені в основу Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року [4].

Метою Стратегії є створення у середньостроковій перспективі належних умов для ефективного впровадження в Україні реформи державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Стратегія спрямована на підвищення якості державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, що сприятиме оптимізації функцій інститутів державної влади, ефективному розподілу повноважень і сфер відповідальності.

Реалізація Стратегії у визначені строки з використанням кращого міжнародного, зокрема європейського досвіду, дасть змогу забезпечити:

1. реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, створення умов для подальшого удосконалення державного та регіонального управління з урахуванням демократичних цінностей і принципів урядування;

2. запровадження сучасних технологій управління людськими ресурсами на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування,

які ґрунтуються на врахуванні знань, умінь, навичок, а також особистісних якостей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, що надасть можливість реалізувати їх потенціал на практиці;

3. створення узгодженої системи взаємозв'язку кількості державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з функціями та повноваженнями державних органів та органів місцевого самоврядування;

4. впровадження у діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування кращих прикладних досліджень і наукових розробок у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, їх адаптації до стандартів ЄС;

5. оперативне реагування на ускладнення, що можуть виникати, шляхом проведення моніторингу у результативності та ефективності реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування [4].

Отже, на сучасному етапі адаптації національного законодавства до норм Європейського Союзу нормативно-правове регулювання діяльності державних службовців визначається предметно-системними зв'язками норм адміністративного та інших галузей законодавства, що встановилися між суспільними відносинами, складовими предмета правового регулюван-

ня адміністративного права, взаємодією юридичних приписів і інститутів, які становлять єдиний законодавчий комплекс захисту прав і свобод людини та громадянина.

Список використаної літератури:

1. Стратегія адміністративної реформи: рекомендації SIGMA урядові України [Електронний ресурс]: Заключний документ міжнародної конференції, Київ, 05.07.2006. – Режим доступу : <http://www.center.gov.ua/ua/198.htm>
2. SIGMA at a glance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sigmaxweb.org/about/#d.en.269129>
3. Підготовлено нову законодавчу базу у сфері державної служби [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.center.gov.ua/pres-tsentr/materiali/item/1566>
4. Про схвалення Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 227-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/227-2015-p>
5. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами – членами, з іншої сторони – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page10

ЗАБОРОНА ВИРОБНИЦТВА ХУТРА В УКРАЇНІ ЯК ПРОТИДІЯ ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННЮ З ТВАРИНАМИ

Проць Іванна Миколаївна,

доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук
Львівський державний університет внутрішніх справ

Ямкова Тетяна Іванівна

здобувач вищої освіти 3 курсу,
юридичного факультету, освітнього ступеня «Бакалавр»
Львівський державний університет внутрішніх справ

Кожна жінка мріє про розкішну хутряну шубку на зиму, але мало хто знає яким способом добуваються матеріали для її виготовлення.

Цього річ європейський тиждень моди в Лондоні відмовився від натурального хутра. Такою була позиція дизайнерів, які дослухалися до побажань споживачів.

Нині відмова від натурального хутра є в Старому світі трендом. На сьогодні законодавча заборона на утримання хутрових ферм діє в 10 країнах, серед яких, скажімо, Велика Британія, Австрія, Нідерланди.

У Швейцарії відкриття хутряних ферм дозволяється лише в разі дотримання надзвичайно високих стандартів, що робить їх невігідними. У Норвегії, Бельгії, Угорщині, Швеції та Данії обмежують виробництво хутра. А Німеччина торік запустила процес цілковитого закриття хутряної промисловості [1].

В Україні ситуація розвивається у зворотньому напрямку. Через заборону виробництва хутра в європейських країнах, власники такого бізнесу переносять свої ферми у нашу державу.

Але зміни все-ж таки мають місце. 2 жовтня 2018 був закінчений збір підписів щодо петиції «За заборону виробництва хутра в Україні», яка вказує причини заборони виробництва в європейських країнах тому, що це:

- негуманні умови тримання тварин: тісні клітки, неприродне середовище, годівля особинами свого виду, скорочена тривалість життя – жорстокий забій: електричний струм у пащу та анальний отвір, труїння газом, вприскування отрути, смерті в муках [2].

Представники громадської організації «Єдина планета» та компанії «ХутроOFF» заявили, що написали законопроект, який має стати на захисті людей та тварин. Під час засідання документ передали представникам законодавчої влади. Наразі текст не оприлюднений, однак автори окреслюють основні напрями, які охоплюватиме законодавче регулювання. Йдеться про:

- цілковиту заборону на утримання звірів з метою одержання хутра;
- затвердження перехідного періоду, протягом якого ферми, що функціонують на території України, зможуть згорнути виробництво;

- уведення адміністративної або кримінальної відповідальності за порушення вимог закону [1].

Велику підтримку кампанія проти хутра та шкуродерень отримує від Уляни Супрун, яка у соціальній мережі на своїй сторінці наголосила, що забій тварин на хутряних фермах в Україні відбувається із використанням удущення, смертельної ін'єкції або електричного струму, коли електроди вводяться в пащу чи пряму кишку. Нерідко шкіру знімають з ще живих тварин, щоби хутро не втратило блиск. 250 білок, 170 шиншил, 11 борсуків, 18 лисиць, 55 норок, 18 собак, 4 вовки, 80 соболів. Це не перелік тварин, які, наприклад, мирно мешкають на заповідній території. Це їхня кількість, що в середньому потрібна для виготовлення однієї шуби [3].

На сьогоднішній день дане питання регулюється Кодексом України про адміністративні правопорушення та такими Законами України: «Про тваринний світ», «Про ветеринарну медицину», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про захист тварин від жорстокого поводження» та ін.

Жорстоке поводження з тваринами – знущання над тваринами, завдання побоев або вчинення інших насильницьких дій, що завдали тварині фізичного болю, страждань і не спричинили тілесних ушкоджень, каліцтва чи загибелі, залишення тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин [4].

Поводження з тваринами ґрунтується на таких принципах:

- жорстоке поводження з тваринами є несумісним з вимогами моральності та гуманності, спричиняє моральну шкоду людині;

- забезпечення умов життя тварин, які відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;

- право власності та інші речові права на тварин у разі жорстокого поводження з ними можуть бути припинені відповідно до цього Закону;

- заборона жорстоких методів умертвіння тварин;

- відповідальність за жорстоке поводження з тваринами;

- утримання і поводження з домашніми тваринами без мети заподіяння шкоди як оточуючим, так і самій тварині [5, ст.4].

Більшість тварин, з яких виробляють хутро є дикими і їх утримання у неволі допускається з умовою створення умов, які будуть відповідати їхнім біологічним, видовим та індивідуальним особливостям. Як приклад візьмемо норку. Вона є водоплавною твариною і досить рухливою, але утримується в малій клітці і доступ до води має лише у місці для пиття. Отже, це вже порушує дане законодавство і визнається жорстокими умовами утримання.

Умертвіння тварин допускається для одержання господарської корисної продукції, але з дотриманням таких вимог як:

- умертвіння проводиться методами, що виключають передсмертні страждання тварин;

- приміщення, де проводиться умертвіння, повинно бути відокрем-

лене від приміщення, де утримують- ся інші тварини;

- забороняється застосовувати негуманні методи умертвіння тварин, що призводять до загибелі від задушення, електричного струму, больових ін'єкцій, отруєння, курареподібних препаратів, перегріву, та інші больові методи;

- забороняється використовувати для умертвіння тварин пестициди з вмістом фосфіду цинку;

- переробка тварин дозволяється тільки після їх умертвіння;

- умертвіння тварин, що страждають, проводиться негайно, якщо їх страждання неможливо припинити іншим чином [5, ст. 17].

Згідно, до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» жорстоким умертвінням тварин є умертвіння тварин без застосування знеболюючих засобів, що запобігають відчуттю тваринами болю і страху [5, ст. 1]. І тут ми бачимо порушення законодавства.

Доцільно вважати, що в першу чергу підтримати тваринок повинна громадськість, адже саме вона породжує попит на «криваву» красу і платить за

вбивство тварин. В наш час за допомогою технологій навчилися виготовляти еко-хутро, яке не несе шкоди здоров'ю людей через обробку хімікатами, не забруднює довкілля, а найголовніше не спричинює нестерпних мук при житті та в момент смерті милим пухнастим тваринкам.

Список літератури:

1. Гресь О. Хутро – поза законом. Закон і бізнес. 22.09–28.09.2018. №38 (1388). URL. https://zib.com.ua/ua/print/1345621yubov_do_tvarin_v_evropi_mozhe_obernutis_ekologichnoyu_kata.html
2. Петиція «За заборону виробництва хутра в Україні». URL. <https://itd.rada.gov.ua/services/Petition/Index/3855?aname=published>
3. «Знищує довкілля та викликає рак у людей». Супрун закликала протистояти виробництву хутра. URL. <https://tsn.ua/ukrayina/znischuye-dovkillya-ta-viklikaye-rak-u-lyudey-suprun-zaklikala-protistoyati-virobnictvu-hutra-1227861.html>
4. Про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.84 № 8074-10. URL. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21.02.2006 № 3447-IV. URL. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>

РЕАЛІЗАЦІЯ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Бобровник Денис Олександрович

Здобувач Інституту законодавства Верховної Ради України

Ключові слова: право, правова соціалізація, юриспруденція, публічна влада, національне право.

Key words: law, societal law, jurisprudence, public law, national law.

До повноважень публічної влади, точніше до повноважень її органів, у контексті досліджуваної нами проблематики, перш за все, необхідно віднести чітку й однозначну сепарацію та розмежування повноважень органів публічної державної влади та органів публічної самоврядної (муниципальної) влади. Це повинно здійснюватись шляхом деконцентрації повноважень, причому на більш нижчий (муниципальний) рівень управління повинна бути переданою переважна більшість повноважень, що реалізуються на локальному рівні функціонування соціуму і є пов'язаними з існуванням й функціонуванням людини в умовах повсякденності, – причому не тільки в організаційному, але й в хронологічно-функціональному аспектах. Своєю чергою, на рівні публічної самоврядної (муниципальної) влади також повинно зробити розмежування повноважень, однак вже за рівнями місцевого самоврядування – через виокремлення та групування повноважень об'єднаних територіальних громад, міст, районів і областей. [1] Тут повинен діяти не тільки принцип пропорційності, прин-

цип організаційної та фінансової спроможності ОМСВ в реалізації таких повноважень, що знівелює в подальшому компетенційну конфліктогенність через дублювання чи нестачу повноважень, їх колізійність тощо, а й принцип визнання, дотримання, охорони і захисту прав людини, бо саме в межах місцевого самоврядування створюється життєвий простір, в якому житель-член територіальної громади проявляє, продукує, ініціює і реалізує своє життєві інтереси, потреби і права. Результатом процесу децентралізації повинна стати нова якість правового статусу територіальної громади. Нормативно-концептуальними вимогами тут повинні стати відповідні положення в сфері формування компетенції Європейської Хартії місцевого самоврядування 1985 року. Є загальновідомим, що сьогодні правовий статус цього первинного суб'єкта місцевого самоврядування (див. ст. 140 Конституції України) здебільшого носить декларативний характер – це детермінується, насамперед, централістськими тенденціями, що переважають в чинному законодавстві про

місцеве самоврядування та фактичним усуненням територіальної громади з процесу розробки та прийняття управлінських рішень. Фактично, за виключенням констатації, а скоріше декларації конституційного статусу первинного суб'єкта місцевого самоврядування, територіальна громада позбавлена належного повноцінного статусу, вона не є належним чином правосуб'єктною, що перешкоджає їй вирішувати завдання, що встановлені Основним законом держави.

Вважаємо, що такий стан потребує свого вирішення, особливо в контексті нашого дослідження, бо саме територіальна громада є своєрідним посередником між ОМСВ та жителем-членом громади, саме вона фактично фокусує та концентрує і є виразником їх екзистенційних потреб. [4]

Основним «споживачем» прав людини є житель-член територіальної громади – саме він ними користується та їх реалізує. Однак, всі наведені вище суб'єкти, що входять до організаційного ланцюжка, супроводжують та забезпечують виникнення, існування, функціонування, охорону, захист та реалізацію прав людини в рамках місцевого самоврядування в межах територіальної громади.

Резюмуючи, необхідно зазначити, що права людини в їх демократичному розумінні, можуть виникнути на локальному рівні лише в умовах наявності та реалізації феноменології де-

централізації повноважень публічної влади, як могутньої тенденції щодо нівелювання її примусово-управлінського потенціалу, гуманізації системи управлінських відносин, що трансформують притаманну публічній владі жорстку систему «влади і підпорядкування», а також такої, що ви никає і проявляється в умовах демократичної правової державності.

Список літератури

1. Baimuratov M., Gryshova I., Akhmetova I. (2018) Leadership of Territorial Communities: Local and Global Factors. In: Strielkowski W., Chigisheva O. (eds) Leadership for the Future Sustainable Development of Business and Education. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham 179-188
2. Kopylenko, O., Gryshova, I., Diachenko, O. (2018). Leading institutional mechanism of the state regulation and the shadow economy. In: Strielkowski, W. (ed.). Proceedings of the 2nd International Conference on Social, Economic and Academic Leadership (ICSEAL 2018), Advances in Social Science, Education and Humanities Research, vol. 217, pp. 60-68. doi: 10.2991/icseal-18.2018.10
3. Баймуратов М. А., Григорьев В. А. Муниципальная власть: актуальные проблемы становления и развития в Украине: монография. – Одеса: Юридична література, 2003. – 248 с.
4. Давидюк О.О. Механізм забезпечення компліментарності захисту економічних інтересів аграрного виробництва/ Т.М. Гнатєва, О.О. Давидюк / Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2017. – № 5. – С. 80-89.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Кофман Борис Якович

кандидат юридичних наук Інститут законодавства Верховної Ради України

Ключові слова: право, правова соціалізація, юриспруденція, правова акультурація, національне право.

Key words: law, law societal, jurisprudence, legal aculturist, national law.

Дослідження проблематики правової соціалізації є досить актуальним в сучасній юриспруденції, бо дає можливість не тільки оцінити процеси правової акультурації всього суспільства, а й кожного з його членів. Досить важливою є проблематика правової соціалізації для конституційного права держави, як єдиної і профілюючої галузі національного права, предметом якої виступають основоположні суспільні відносини, що виникають між людиною, суспільством і державою.[1]

Звідси, телеологічні домінанти правової соціалізації, як зазначає цей вчений, виявляються досягнутими тоді, коли індивіди досягають такого типу поведінки, при якому вони хочуть діяти так, як вони повинні діяти як члени даного суспільства.

Отже, результатом правової соціалізації є системний комплекс наслідків, що безпосередньо впливають на людину та роблять її усвідомленим членом людської спільноти, а саме:

а) сприйняття індивідом частини культурно-правової спадщини, яка актуальна не тільки для його соціальних інтересів, а й в цілому для суспільно-історичного процесу, суб'єктом якого

він є (індивід як суб'єкт сприйняття історико-правового досвіду і доробку людської цивілізації. – Авт.);

б) залучення індивіда до регламенту життєдіяльності своєї соціальної групи (індивід як суб'єкт-об'єкт відповідного суспільного порядку та його цілеспрямованого впливу. – Авт.);

в) поява т. зв. «правового передчуття», коли людина починає проявляти негативне ставлення до будь-яких відхилень від діючих соціально-правових установок і бере участь в протистоянні деструктивним силам, дії яких спрямовані проти сформованого громадського порядку (індивід як суб'єкт-сепаратор суспільних відносин і оцінювач соціальної дійсності. – Авт.);

г) отримавши необхідні правові вміння і навички врегулювання відносин з іншими членами суспільства, людина може не тільки продуктивно взаємодіяти з ними, а й закріплювати, змінювати або навіть підвищувати свій соціальний (в тому числі й правовий) статус, модус, стан, – успішно виконуючи вказану їй соціальну роль (індивід як суб'єкт комунікації та активний суб'єкт створення, зміни та реалізації свого соціаль-

ного статусу, модусу, стану через формування своєї індивідуальної правової свідомості. – Авт.);

г') наявність уявлень про право веде до пізнання права особистістю та виникнення у неї можливості користуватися відповідними правовими нормами для реалізації своїх інтересів, життєвих устремлінь, настанов і потреб, тобто до реалізації свого правового статусу – комплексу прав, свобод і обов'язків, що встановлені в законодавстві (індивід як суб'єкт-активний користувач свого правового статусу. – Авт.).

Звідси, можна зазначити, що такий процес правової соціалізації виступає предикатом впливу права на особистість (в загально філософському аспекті. – Авт.), функціональною складовою, організаційно-нормативним компонентом, важливим елементом правового регулювання (в нормативному аспекті. – Авт.), та викликає до життя відповідну зворотну реакцію людини на такий вплив шляхом, по-перше, відповідної моделі (позитивної, негативної, індіферентної) правової поведінки, а, по-друге, шляхом функціональної реалізації наданих людині правом (законодавством) прав і обов'язків в рамках її правового статусу. [4]

У структурному розумінні правова соціалізація виступає як складова єдиного процесу соціалізації. Соціалізація – це освоєння культури (норм, цінностей, ідей, правил, поведінки і стереотипів розуміння) спільноти. Вона не тільки пов'язана з розвитком особистості, а й є своєрідним духовним кодуванням людини, виробляю-

чи у неї типові (тобто такі, що добре розпізнаються і прогнозовані) соціальні реакції і форми активності. Функціональне значення такої ситуативної сепарації, міститься в тому, що формування здібностей, навичок і знань індивіда дає можливість підготувати людей до контактів з іншими членами локального соціуму, їх тісного співіснування, забезпечити їх майбутню комунікативну взаємодію та взаєморозуміння.[2]

Отже, з одного боку, соціалізація дозволяє індивіду придбати багаж, необхідний йому, щоб ефективно функціонувати в суспільстві, яке його виховало (інформаційно-діяльнісний критерій. – Авт.), а з іншого, вона же вчить його використовувати такий багаж відповідно до своїх інтересів та зобов'язань, що несе індивід в суспільстві (індивідуально-поведінковий критерій. – Авт.). З цією метою, зокрема, індивід повинен навчитися певним правилам поведінки, властивим його соціальній групі (поведінково-групові настанови. – Авт.), засвоїти прийняті в ній побутові навички (побутові настанови. – Авт.), харчові пристрасті (харчові настанови. – Авт.), адаптуватися до життя в певному кліматичному поясі, що становить географічне середовище проживання його групи (кліматично-географічні настанови. – Авт.). Для того щоб відчувати себе адекватно і комфортно серед членів своєї групи, йому необхідно органічно, іноді аж до автоматизму, засвоїти сукупність притаманних цій групі норм, цінностей, символів, моделей поведінки, традицій

і ідеологій (аксіологічно-груповий критерій. – Авт.). Крім того, в процесі соціалізації індивід здійснює соціальну самоідентифікацію, тобто знаходить можливість показати членам своєї і чужих груп, що він розділяє цінності, традиції і поведінкові моделі своєї групи і не поділяє чужих [3] (аксіо-телеологічний критерій. –Авт.).

Список літератури

1. Baimuratov M., Gryshova I., Akhmetova I. (2018) Leadership of Territorial Communities: Local and Global Factors. In: Strielkowski W., Chigisheva O. (eds) Leadership for the Future Sustainable Development of Business and Education. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham 179-188
2. Gryshova, I.; Strielkowski, W.; Kalyugina, S. (2017). Modern Technologies in Public Administration Management: A Comparison of Estonia, India and United Kingdom. *Administratie si Management Public*, (28), 174-185
3. Kopylenko, O., Gryshova, I., Diachenko, O. (2018). Leading institutional mechanism of the state regulation and the shadow economy. In: Strielkowski, W. (ed.). *Proceedings of the 2nd International Conference on Social, Economic and Academic Leadership (ICSEAL 2018)*, *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, vol. 217, pp. 60-68. doi: 10.2991/icseal-18.2018.10.
4. Давидюк О.О. Механізм забезпечення компліментарності захисту економічних інтересів аграрного виробництва/ Т.М. Гнат'єва, О.О. Давидюк / Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2017. – № 5. – С. 80-89.

PECULIARITIES OF TRANSLATION OF ENGLISH MILITARY ABBREVIATIONS

Bekturdiyeva Shohida Satiboldiyevna

Chirchik higher tank command engineering academy Scientific researcher of Uzbekistan State World Languages University

Annotation.

This article is devoted to the peculiarities of translation of English military abbreviations. The given article considers the importance of translation, the function of the abbreviations methods of translating military abbreviations in particular, from English to Russian.

Key words: translation, military, abbreviations, lexical units, military sphere, language.

The information and technical progress of the last decades contributes to the development of the military sphere in all directions. At the turn of XX, Translation is a complex and multifaceted type of human activity. Although they usually talk about translating “from one language to another,” but in reality, in the process of translation, it is not just the replacement of one language by another. In translation, different cultures, different personalities, different thinking styles, different literatures, different eras, different levels of development, different traditions and attitudes clash.

Culturologists, ethnographers, psychologists, historians, literary scholars, and various aspects of translation can be an object of study of the relevant sciences. The specificity of scientific and technical texts in the military sphere is explained by the fact that they are focused not so much on speakers of a particular language, but on representatives of a certain professional group with certain extra linguistic knowledge.

Of particular difficulty is the translation of military abbreviations, in partic-

ular, from English to Russian. The most common in the military sphere are the initial abbreviations, as they are expressed by the initials of the deployed prototype. Abbreviations, or abbreviations, reveal a number of lexical and grammatical features. The abbreviated lexical units remain in many respects a mystery in linguistic terms, since in relation to them it is necessary to consider from a specific angle such fundamental problems as the problem of the structure of the word and its meaning, the problem of morpheme, etc. We consider it expedient to single out the following methods of translation of initial abbreviations:

Tracing – the way to replace the main parts of morphemes or words

*AM-Amplitude modulation – amplitude modulation

Modulation – semantic development

*ADA-air defense artillery – anti-aircraft artillery, air defense troops

Explication – lexical-grammatical transformation

*HALO-High altitude, low opening – parachute jump at a low altitude

Compression – Speech Saving

*BDU-Battle dress uniform – military uniform

Decompression (Addition) – non-equivalent

*OT- observer-target– line of observation is the goal

Calculating + creating a new abbreviation

*TOC-tactical operations center-command and control center-CCC

Concretization (specialized military)

*AG-assistant gunner- assistant gunner

Transcription and Transliteration

*NATO-North Atlantic Treaty Organization

Generalization (reverse specification)

*CLGP-Cannon launched guided projectile- guided artillery shell

The following basic methods are used to decrypt abbreviations:

1. Context analysis;
2. Using abbreviations dictionaries and other reference materials;
3. Analysis of the structure of the reduction;
4. Using analogies.

Abbreviation as a method of word formation is a complex, multifaceted phenomenon, rooted in the distant past. The distribution of abbreviations is associated with the emergence of complex denotations in reality, requiring for their designation of phrases or complex words. The function of the abbreviation in the process of communication is the more economical expression of thought and the elimination of redun-

dancy of information. In the abbreviations, information is transmitted by a smaller number of characters, so the “capacity” of each character is larger than in the corresponding initial units, which gives reason to consider the abbreviation as one of the types of speech message optimization. The abbreviation acquires a special urgency in the military sphere, as with the appearance of new types of weapons and military equipment, as well as military structures and departments, the need for the nominative role of abbreviation increases. Abbreviations are valuable combination of the utmost brevity of form and content capacity.

Obviously, the need to own military personnel methods of translating abbreviations in order to implement a full-fledged professional communication.

Bibliography:

1. Basics of word production in English military terminology // Theory and practice of scientific research. Part II. Ed. ed. N.N. Portnyagin. Petropavlovsk-Kamchatka: Publishing house Kamchat GTU, 2006.
2. Abbreviation as a linguistic phenomenon (by the example of the English military vocabulary) // Vestnik MGU. Series 19. Linguistics and intercultural communication. 2007, № 3.
3. Shevchuk V.N. Military Terminology System in Statistics and Dynamics: author. doc dis. M., 1985. p. 8-9.
4. Korovushkin V.P. Abbreviations in English military jargon: Author. Cand. dis. L.: LSU.1987.S.
5. Mukhametdinov R.F. 1, Zubova L.Yu. 1VUNZ Air Force “VVA them. prof. NOT. Zhukovsky and Yu.A. Gagarin “(Voronezh)

THE MAIN DETERMINANTS OF THE ECONOMIC NATURE OF SOCIAL DEVELOPMENT

Moydinova Elmira,

teacher University of World Economy and Diplomacy (UWED) Tashkent, Republic of Uzbekistan

Eshmurodov Isroil,

student, University of World Economy and Diplomacy (UWED)

e-mail: mirlife645@gmail.com Tel: +998919450320

***Annotation.** The article discusses the development of scientific views on the nature of economic development. An overview of the main approaches, theories and points of view. In addition, the strengths and weaknesses of these approaches, as well as the limits of their application are analyzed.*

The key words: economics, macroeconomics, economic development, economic development, economic cycle, economic growth.

ОСНОВНЫЕ ДЕТЕРМИНАНТЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПРИРОДЫ СОЦИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ

***Аннотация.** В статье рассматриваются вопросы развития научных взглядов на природу экономического развития. Обзор основных подходов, теорий и точек зрения. Кроме того, анализируются сильные и слабые стороны этих подходов, а также пределы их применения.*

Ключевые слова: экономика, макроэкономика, экономическое развитие, экономическое развитие, экономический цикл, экономический рост.

The problems related to the national economy growth are traditionally in the center of attention of scientists. As improvements in economic relations are taking place, resulting in a change of conceptual approaches not only to economic development as a phenomenon, but also to the system of factors that determine it. Consider some of the existing concepts of the economic development.

A common approach to the disclosure of the essence of economic development is its understanding as a process of raising the living standards of citizens of a coun-

try as a result of rising incomes per person. Meanwhile, this interpretation does not take into account the effect of the distribution of resources and income, which is able to neutralize the amount of positive growth in net income in the economy, access of broad sections of the population to social functions and the degree of social satisfaction with life. Thus, E. A. Erokhina notes: "Firstly, the growth of the population's income is just one of many factors in the development of the national economy. Secondly, during the development process not only the

structure of the system but also the relations between the components of the system and the mechanism of functioning of the national economy changes. Thirdly, a change in the structure of the economy is one of the results of economic development, therefore, the second cannot be determined through the first” [1, p. 51].

The institutional point of view on development is expressed by G. Myrdal: “By development we all in fact understand the advancement of the entire social system” [2, p. 78-82]. In this case, “moving forward” means increasing the degree of satisfaction of the basic needs of all members of society. Thus, in the definition proposed by Myrdal, the only systemic factor of evolution, which is a fundamental target for development, is considered as the determining factor.

The scientist criticizes the adopted system of the main categories of growth: technology as a decisive factor in overcoming underdevelopment; the market as an automatic regulator of economic development; planning as a means of solving social problems. In his opinion, these factors contribute to strengthening of technological dependence, the disintegration of the economy, the growth of corruption and state bureaucracy.

The views of G. Myrdal are similar to the position of the World Bank, which reflects four basic postulates:

Macroeconomic stability. The main indicators of macroeconomic stability are inflation rates, the rate of the national currency and the rate of economic growth.

Orientation of development to meet the needs of the population. It is generally

recognized that the importance of social and human factors in the economic development of the country is extremely large: economic growth is impossible without achieving a certain level of solvency and, consequently, the consumption of material goods. On the other hand, it is the increase in the well-being of the country's population that is the ultimate goal of implementing any economic policy.

An integrated approach to development issues. Providing current and future generations with productive labor and a better quality of life requires achieving a significant increase in income and productivity, managing social, environmental, and economic problems and opportunities.

The importance of institutions for sustainable development. It is necessary to improve institutions at all levels – from local to global, in order to promote growth, while maintaining environmental and social resources [1, p. 67].

In the course of further research on the economic nature of social development, World Bank experts identified it as a process of managing a set of assets aimed at preserving and expanding the opportunities that people have. Assets in this definition include not only physical, but also natural, human capital.

The last approach considered above seems to be the most objective, since it contains an indication of the need not only to take into account the dynamic nature of development indicators, but also their integrated assessment [3, p. 39].

The beginning of the 90s. of the last century was marked with close attention

to another factor of economic development – the environment. It is proved that it affects economic growth in all its phases and stages.

Based on the above, we suggest to understand economic development as a structural reorganization of the economy in accordance with the needs of technological and social progress. At the same time, the most important component of technological and social progress is the environmental component, since, based on the considered factor analysis of the economic category

Ultimately, “Development”, which ignores the requirements imposed by

the environment, is a limitation to qualitative changes both in the field of technology improvement and in the social sector.

References

1. Ilyakova I.E. Indiscriminate institutional environment as the basis of a sustainable economic environment: Dis... Cand. econ sciences. Yoshkar-Ola, MarGTU, 2008. 202 p.
2. Kurmaev P.Yu. The essence and basic principles of state regulation of regional development // Prospects for science and education. 2014. № 3 (9). Pp. 157–160.
3. Suldina O.V. Efficiency as a criterion of the performance of the enterprise // Prospects for science and education. 2014. № 4 (10). Pp. 162–166.

ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ИННОВАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ

Тураев Б.Х.

Международный университет туризма, д.э.н.

Ким Е.А.

Самаркандский государственный университет, докторант

Annotation

The article discusses the concept of the term “innovation”. The relationship between tourism and the innovative development of the country is analyzed. An overview of the main innovations introduced in the tourism sector of Uzbekistan over the past 2 years is given, and the results from their use are evaluated.

Аннотация

В статье рассматривается понятие термина «инновация». Анализируется взаимосвязь между туризмом и инновационным развитием страны. Дается обзор основных инноваций, внедренных в сфере туризма Узбекистана за последние 2 года, и оцениваются результаты от их использования.

Ключевые слова: Инновация, инновационное развитие, зиёрат-туризм, индустриальный туризм, мобильное приложение.

В современном мире функционирование экономики напрямую зависит от уровня развития и внедрения инноваций. Сам термин «инновация» впервые стал применять Й.Шумпетер. Он утверждал, что инновации – это существенная смена функции производимого, состоящая в новом соединении и коммерциализации всех новых комбинаций, основанных на использовании новых материалов и компонентов, внедрении новых процессов, открытии новых рынков, внедрении новых организационных форм [1].

Принятие в сентябре 2018 года «Стратегии инновационного развития Республики Узбекистан на 2019-2021годы» подтверждает тот факт, что ускоренное внедрение инноваций и

формирование инновационной экономики является неотъемлемым условием для попадания в ряды лидеров мировой цивилизации [2].

Главным фактором формирования инновационной экономики является человеческий капитал. Ведь именно люди выступают генераторами идей, которые и становятся инновациями. Человек, как известно, обладает потребностями, без удовлетворения которых, он не сможет эффективно осуществлять свою деятельность. На сегодняшний день одной из первоочередных потребностей стала потребность в отдыхе. Прослеживается закономерность, что чем лучше и качественнее человек отдыхает, тем оптимальнее и результативнее скла-

дывается его трудовой процесс. Исходя из этого, можно сделать вывод, что туризм, являясь наиболее востребованным видом отдыха, стал важным аспектом инновационного развития страны.

Кроме того, туризм, по оценкам экспертов, связан прямо или косвенно с более чем 32 отраслями народного хозяйства. Соответственно, что без внедрения инноваций в этой сфере просто невозможно обойтись.

Туризм в Узбекистане сегодня – это стратегическое направление. За последние 2 года отрасль подверглась кардинальному реформированию. Это привело к увеличению количества туристов в 2018 году до 5 млн. человек, что в 2 раза больше прошлогоднего показателя. По результатам опроса общественного мнения, проведенного Центром стратегии развития, 80,4% опрошенных заявили, что именно в развитии туризма произошли наиболее позитивные изменения в 2018 году. Немаловажную роль в достижении таких результатов сыграли как раз инновации, в первую очередь, внедрение новых программных продуктов. Рассмотрим их более подробно.

С июля 2018 года запущена система выдачи электронных виз – e-visa, отменившая процедуру обязательного обращения иностранных граждан в дипломатические представительства и консульские учреждения Узбекистана. С помощью этой системы граждане 126 стран имеют возможность получения однократной туристической визы, а с 15 марта 2019 года планируется

оформление двукратной или многократной электронной визы.

Также начала работать удаленная регистрация иностранных граждан через систему e-mehmon, причем совершить эту процедуру возможно как с помощью сайта, так и через мобильное приложение.

Ведется активная работа по установке туристических информационных центров в аэропортах и на вокзалах республики, а также запланирована установка стационарных и мобильных инфо-киосков. Данный проект осуществляется на основе государственно-частного партнёрства и нацелен на повышение уровня осведомлённости туристов для наиболее комфортного пребывания в стране.

Разработано мобильное приложение «Uzbekistan pass», которое объединяет в себе все туристские (онлайн и офлайн) сервисы в единую дисконтную систему.

Кроме достижений в области информационных технологий, инновационный подход применяется в разработке и продвижении новых видов туризма, таких как зиёрат-туризм и индустриальный туризм.

В конце февраля 2019 года в Узбекистане пройдёт первый Международный форум по зиёрат-туризму, целью которого является привлечение прямых иностранных инвестиций и признание Узбекистана в качестве одного из крупных центров паломнического туризма.

Если зиёрат-туризм направлен главным образом на увеличение потока

иностранных туристов, то индустриальный туризм является одним из перспективных направлений развития внутреннего туризма. Индустриальный туризм охватывает в основном молодое поколение, у которого широкий круг интересов. В связи с этим туры на крупные промышленные предприятия является отличной возможностью не только узнать о работе производства изнутри, но и определиться с выбором профессии в будущем.

Таким образом, краткий обзор изменяемых инноваций в туризме Узбекистана показал, что это очень динамичный процесс, требующий постоянного обновления.

Из всего вышеописанного следует сделать вывод о том, что без развития туризма не будет прорывных инноваций, но и без внедрения инновации в сфере туризма невозможно говорить о повышении его эффективности. Это взаимозависимый процесс, который должен быть максимально оптимальным и стабильным.

Литература

1. Шумпетер Й. Теория экономического развития. М.: Прогресс, 1982.
2. Указ Президента Республики Узбекистан «Об утверждении Стратегии инновационного развития Республики Узбекистан на 2019-2021годы» 21.09.2018. URL: <http://lex.uz/ru/docs/3913186>

ВЗАМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ И НАЦИОНАЛЬНОЙ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Рахима Юсуповна Юсувалиева,

В.о. профессора кафедры «Международного публичного права и государственно-правовых дисциплин» УМЭД

Принятая 7 февраля 2017 года «Стратегия действий по пяти приоритетным направлениям развития Республики Узбекистан в 2017-2021 годах» предопределила наиболее важные задачи, стоящие перед обществом и государством Республики Узбекистан в условиях обновления страны. В частности, п.5 «Стратегии действий» раздела V «Приоритетные направления в сфере осуществления взвешенной, взаимовыгодной и конструктивной внешней политики» говорится: «...совершенствование нормативно-правовой базы внешнеполитической и внешнеэкономической деятельности Республики Узбекистан, а также договорно-правовой основы международно-сотрудничества»¹.

Из целей и задач, определенных в «Стратегии действий» исходит необходимость изучения и осмысления взаимодействия международной правовой системы и национальной правовой системы, поскольку необходимость гармоничного взаимодействия международной и национальных правовых систем предопределяется общественно-политическими, экономическими и другими факторами объективного ха-

рактера, а также, процессом глобализации окружающего нас мира.

Национальное и международное право, как и другие нормативные компоненты соответствующих правовых систем, отличает качество взаимной социальной обусловленности и согласованности, в основе которого лежит содержательное взаимодействие внутригосударственных и международных правовых норм. Они обладают также свойством регулятивной совместимости, что позволяет нормам международного и национального права на этапе практической реализации правовых предписаний объединяться в сложные правоприменительные комплексы в целях регулирования однородных общественных отношений.

Международные и внутригосударственные органы, учреждения и организации, выступая в качестве составных частей институциональных компонентов международной и национальных правовых систем, организационно и регулятивно обеспечивают их взаимодействие как на этапах правотворчества и правоприменения, так и в процессе контроля за реализацией нормативно-правовых предписаний.

Наиболее близко к действительности существо механизма согласования

¹ <http://www.lex.uz/ru/docs/3107042>

норм международного и внутреннего права в рамках национальных правовых систем раскрывает теория имплементации. Она рассматривает его не как совокупность различных средств юридической техники, имеющих целью наделение норм международного права силой норм права национально-го, а как комплекс мероприятий, направленных на признание юридической силы и организационное обеспечение осуществления международных правовых норм внутри правовой системы государства. Эти мероприятия могут отличаться друг от друга в зависимости от вида норм, а также предмета и конечной цели международно-правового регулирования.²

В современном мире не существует единого механизма реализации предписаний международных норм в рамках национальных правовых систем. Государства придерживаются различных взглядов на его содержание: от провозглашения приоритета всех международно-правовых норм над положениями внутренних законов и даже конституций, до признания возможности реализации внутри конкретной страны лишь их отдельных разновидностей в специально оговоренных случаях и при соблюдении ряда условий. Тем не менее, постепенное усиление «присутствия» международного права в национальных правовых системах приводит к

тому, что в мире начинают формироваться общие подходы к определению критериев действия и применения международных правовых норм внутри государственных границ. В их числе можно назвать, например, критерии исполнения международных договорных норм; признание необходимости ратификации и опубликования договоров, вносящих изменения в законодательство; фактор иерархической подчиненности отдельных видов международных договоров конкретного государства и их соотношения с его национальными правовыми актами и др.

Под международной правовой системой нужно понимать целостную совокупность международных правовых норм, органов и организаций, а также международно-правового сознания, обеспечивающих в процессе юридической практики урегулирование выходящих за пределы внутренней компетенции государств общественных отношений, возникающих между субъектами мирового сообщества

Сущность юридического механизма согласования международных и внутригосударственных правовых норм состоит в проведении комплекса мероприятий, направленных на признание юридической силы и организационное обеспечение осуществления международных правовых норм внутри государства. При этом совокупность подобных мероприятий может быть различной в зависимости от вида норм, а также предмета и конечной

² Гаврилов В.В. Международная и национальные правовые системы: понятие и основные направления взаимодействия. Автореферат диссертации на соискание уч. степени доктор юридических наук, 2005г.

цели международно-правового регулирования.³

Для целей практической юриспруденции более важным представляется не обоснование наличия подобных структур, а изучение формата соотношения и взаимного влияния друг на друга международных и национальных правовых норм, определение параметров юридического механизма их взаимодействия в рамках правовых

систем различных государств с учетом особенностей их национального развития, исторических традиций, присутствия их субъектам правосознания, а также уровня развития национального законодательства и наличия на территории соответствующих стран разветвленной системы институционных органов, готовых и способных обеспечить реализацию международно-правовых предписаний на практике. Именно такой путь позволит определить сильные и слабые стороны указанного механизма и выработать предложения по его совершенствованию.

³ Карпов С.А. Нормы национального и международного права: взаимовлияние и взаимозависимость (Вопросы теории и практики). Автореф. на соискание уч. степени доктора юр. наук, М., 2006

СУЩНОСТЬ И СОДЕРЖАНИЕ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ОГРАНИЧЕНИЯ СВОБОДЫ

Мирислон Хайдаров,

заместитель начальника кафедры уголовного и уголовно-исполнительного права Академии Министерства внутренних дел Республики Узбекистан

***Аннотация.** Настоящая статья посвящена исследованию уголовно-правовых и уголовно-исполнительных норм, раскрывающих содержание уголовного наказания в виде ограничения свободы.*

Ключевые слова: наказание, ограничение свободы, содержание уголовного наказания в виде ограничения свободы, исполнение наказания.

ESSENCE AND CONTENT OF PUNISHMENT IN THE FORM OF RESTRICTION OF FREEDOM

Mirislom Khaydarov,

Deputy head of the Criminal and criminal-executive law chair of the Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan

***Abstract.** The paper is devoted to the study of criminal legal and penal rules revealing the contents of criminal punishment in the form of restrictions of freedom.*

Key words: punishment, deprivation of liberty, content of criminal punishment in the form of restriction of liberty, execution of penal.

Ограничение свободы, являясь новым видом уголовного наказания [1], по своему содержанию относится к наказаниям, не связанным с лишением свободы и в соответствии со статьями 43, 481 и 841 Уголовного кодекса Республики Узбекистан, в основном применяется в качестве основного вида наказания.

Превосходно, наказание в виде ограничения свободы предусматривалось в качестве альтернативного вида наказаний в санкциях 227 статей [2, с. 65-66] Уголовного кодекса. На сегодняшний день, ограничение свободы предусматривается в качестве альтерна-

тивного вида наказания в санкциях 250 (43,6 %) из 573 существующих в Уголовном кодексе составов преступлений [3].

Известно, что путем анализа признаков можно уяснить сущность любого явления, а также определить его отличия от других явлений. В этом аспекте, как правильно отмечает Е.В. Колбасова, «именно в результате рассмотрения признаков понятия, входящих в его содержание, складывается целостное представление об исследованном явлении» [4, с. 39]. В этой связи Р.В. Комбаров справедливо утверждает, что «сущность уголовного наказания в виде ограничения свобо-

ды заключается в наложении на осужденного ряда ограничений, представляющих собой обязанности в воздержании от выполнения определенных действий» [5, с. 131].

Согласно статьи 481 Уголовного Кодекса Республики Узбекистан ограничение свободы состоит в установлении судом в отношении осужденного полного запрета на покидание жилища под тем или иным предлогом, или ограничении на выход из жилища в определенное время суток.

При этом, под жилищем следует понимать жилые дома, квартиры в многоэтажных домах, жилые комнаты и иные жилые помещения, находящиеся в других зданиях, предназначенные для проживания, по месту постоянного жительства осужденного [6].

Ограничение свободы назначается на срок от одного месяца до пяти лет (УК ст. 481), а в отношении несовершеннолетних – от шести месяцев до двух лет (УК ст. 841) и отбывается под надзором инспекции исполнения наказаний органов внутренних дел по месту жительства осужденного или иных органов, определяемых судом.

В соответствии со статьей 442 УИК Республики Узбекистан, срок ограничения свободы исчисляется со дня постановки осужденного на учет в инспекциях исполнения наказаний. В срок ограничения свободы не засчитывается время самовольного отсутствия осужденного по месту жительства без уважительных причин [7].

Ограничение свободы, условия его отбывания по месту жительства осуж-

денного определяются судом с учетом характера совершенного деяния и предотвращения уклонения от исполнения вынесенного решения суда.

В соответствии с частью третьей статьи 481 УК, с учетом особенностей применяемого запрета (ограничения), суд может возложить на осужденного следующие дополнительные запреты (ограничения): не посещать определенные места; не участвовать в проведении массовых и иных мероприятий; не заниматься определенной деятельностью; не владеть или не хранить у себя определенные предметы; не управлять транспортным средством; не изменять место жительства, место работы и (или) учебы, не выезжать за пределы соответствующей административной территории без согласия органа, осуществляющего надзор за осужденными; не устанавливать контакты с определенными лицами; не использовать средства связи, в том числе Интернет; не употреблять алкогольные напитки.

В этом аспекте, следует отметить, что данные запреты (ограничения), являются дополнением к перечисленным в части первой статьи 481 УК обязательным запретам (ограничениям), которые могут в полном объеме либо частично возлагаться на осужденного судом и, как справедливо указывает М.Х. Рустамбаев, они являются мерами, применяемыми для эффективного достижения целей наказания [8, с. 364].

Кроме того, в соответствии с частью четвертой статьи 481 Уголовного ко-

декса, суд может возложить на осужденного к ограничению свободы обязанности возместить причиненный им материальный и моральный ущерб, устроиться на работу или учебу, а также иные обязанности, способствующие его исправлению.

В этой связи, весьма интересна позиция Р.В. Комбарова, который предлагает разделить обязанности осужденного к ограничению свободы на две группы: устанавливаемые по решению суда, и вытекающие из условий и порядка отбывания наказания [9, с. 19]. Однако, Е.В. Колбасова, не разделяя в полной мере данную точку зрения, предлагает, исходя из сущности данного вида наказания, разделить дополнительные обязанности на следующие группы: обязанности, прямо обозначенные в законодательстве, и обязанности, вытекающие из сущности назначенных осужденному ограничений [4, с. 44].

На наш взгляд, наиболее верной является позиция Р.В. Комбарова, следуя которой к первой группе можно отнести обязанности, перечисленные в части четвертой статьи 481 УК (возместить причиненный материальный и моральный ущерб, устроиться на работу или учебу, а также иные обязанности, способствующие исправлению осужденного), ко второй группе – обязанности, перечисленные в части первой статьи 443 Уголовно-исполнительного кодекса (соблюдать установленные судом запреты (ограничения), а также являться по вызову в инспекцию исполнения наказаний для дачи

устных или письменных объяснений по вопросам, связанным с отбыванием наказания).

Исполнение наказания в виде ограничения свободы осуществляется инспекцией по исполнению наказаний по месту жительства осужденного. Контроль за соблюдением определенных судом запретов (ограничений) и обязанностей, а также надзор за поведением осужденных по месту жительства осуществляется инспекторами профилактики в сотрудничестве с оперативными сотрудниками, патрульно-постовой службой, дорожно-патрульной службой, отделами миграции и оформления гражданства, патрульно-постовыми нарядами и другими отраслевыми службами органов внутренних дел [10].

В случае, если осужденный к ограничению свободы в период отбывания наказания осознал свои преступные деяния, твердо встал на путь исправления, возместил причиненный материальный и моральный ущерб, суд может отменить полностью или частично ранее установленные осужденному запреты (ограничения). Необходимо иметь в виду, что по данным основаниям осужденный к ограничению свободы может быть освобожден только от дополнительных запретов (ограничений), возложенных на него судом в соответствии с частью третьей статьи 481 УК [6].

В соответствии с частью пятой 443 Уголовно-исполнительного кодекса, освобождение осужденного от возложенных на него запретов (ограниче-

ний) полностью или частично производится судом на основании представления органа по исполнению наказания в порядке, установленном статьей 541 УПК [11].

В случае злостного уклонения осужденного от отбывания наказания в виде ограничения свободы, а также невыполнения им возложенных на него судом обязанностей, суд может заменить неотбытый срок ограничения свободы другим видом наказания. Время уклонения в срок отбытого наказания не засчитывается.

В соответствии с частью третьей статьи 444 Уголовно-исполнительного кодекса злостно уклоняющимся от отбывания наказания в виде ограничения свободы признается осужденный:

а) допустивший нарушение порядка и условий отбывания наказания в течение одного года после применения к нему дисциплинарного взыскания в виде предупреждения о недопустимости нарушения установленных судом запретов (ограничений);

б) нарушивший правила использования в отношении него технических средств надзора;

в) скрывшийся с места жительства, место нахождения которого не установлено в течение более трех суток;

г) не прибывший в инспекцию исполнения наказаний по месту жительства в течение более трех суток.

Ограничение свободы не назначается:

- военнослужащим;
- иностранным гражданам;

– лицам, не имеющим постоянного места жительства в Республике Узбекистан.

В заключении следует отметить, что широкое применение ограничения свободы и других подобных, не связанных с лишением свободы наказаний в судебной практике, является эффективным средством исправления осужденных и достижения целей наказания.

Список литературы / References:

1. Примечание: внесен в закон Республики Узбекистан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Узбекистан» от 10 августа 2015 года.
2. Актуальные вопросы совершенствования уголовного судопроизводства: опыт Узбекистана и зарубежная практика // материалы международной научно-практической конференции (15-16 сентября 2015 г. Ташкент) // Верховный Суд Республики Узбекистан, Министерство внутренних дел Республики Узбекистан. – Ташкент: Bakriya press, 2016. – 246 с.
3. Уголовный кодекс Республики Узбекистан (По состоянию на 15.02.2019) // <http://lex.uz>.
4. Колбасова Е.В. Правовое регулирование исполнения наказания в виде ограничения свободы: Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук. – М., 2016. – 260 с.
5. Комбаров Р.В. Обязанности, являющиеся обязательными к установлению при назначении наказания в виде ограничения свободы // Пробелы в Российском законодательстве / Международный юридический журнал. – М., 2012. – №1. – 307 с.
6. Постановление Пленума Верховного Суда Республики Узбекистан от 3 фев-

- раля 2006 года «О практике назначения судами уголовного наказания» // (По состоянию на 15.02.2019) // <http://lex.uz>.
7. Уголовно-исполнительный кодекс Республики Узбекистан (По состоянию на 15.02.2019) // <http://lex.uz>.
 8. Рустамбоев М.Х. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексига шарҳ (Қайта ишланган ва тўлдирилган иккинчи нашр. 2016 йил 1 ноябргача бўлган ўзгартиш ва қўшимчалар билан) умумий қисм / М. Рустамбоев. – Т., «Адолат», 2016. – 608 б.
 9. Комбаров Р.В. Правовое положение лиц, осужденных к наказанию в виде ограничения свободы: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. – Рязань, 2014. – 24 с.
 10. Приказ министра внутренних дел Республики Узбекистан 27 июля 2017 года «Об утверждении инструкции о порядке организации исполнения наказаний в виде лишения определенного права, исправительных работ и ограничения свободы и осуществления контроля за условно осужденными лицами» № 157, пункт 78, 79 // (По состоянию на 15.02.2019) // <http://lex.uz>.
 11. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Узбекистан (По состоянию на 15.02.2019) // <http://lex.uz>.

IMPROVING THE PROFILE OF OFFENSES AMONG UNORGANIZED YOUNG PEOPLE (ON THE EXAMPLE OF THE EXPERIENCE OF UZBEKISTAN)

Major Sh.R. Gafurov

The teacher of the department of the prevention of infringements of the Academy of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan

***Annotation:** this article covers some issues of improving the profile of offenses among unorganized young people. In particular, proposals and recommendations based on the development of effective measures to identify and eliminate the causes of such violations and the conditions that have allowed them to occur in the Prevention of youth offenses that are not organized by the author have been put forward.*

Key words: youth offenses; unorganized youth; profilactics of offenses; causes of offenses; conditions of offenses; submission.

Reforms in the years of independence have been renounced as “disclosing the person who committed it after the crime”, and “new identification of persons who are inclined to commit crimes, preventing them from committing crimes and eliminating the causes and circumstances leading to crime” which allowed them to go into practice.“

The growing threats and challenges facing today, the growing trend towards the spread of ideas among young people in the country put new challenges ahead of time to the internal affairs bodies to prevent and eliminate them.

It is important to note that the definition of the causes and conditions of prevention of offenses among unorganized youth serves as an important legal basis for the norms set out in Section VI of the Criminal Procedure Code of the Republic of Uzbekistan. Particularly, this section of the code is dedicated to the prevention of crime, in which the obligation to determine the causes of the offense and the circumstances (Article 296), the elimination of the causes

of the offense and the circumstances that led to the commission of the crime were investigated by the inquiry officer, the procurator’s presentation (Article 297), the special finding (298) of the court on the elimination of the causes of the offense and the conditions for the commission of a crime, (299.), civil liability exemplary fulfillment of the social duties of submissions and ruling (300.) of the regulation.

An inquiry officer, investigator, procurator shall examine the reasons for the crimes committed by unmarried youth at the time of the investigation and provide conditions for the commission of such offense, and provide the relevant state authority, self-governing body, public association, collective or official introduces a proposal to take measures to eliminate the situation.

After identifying the causes of crimes committed by unmarried youth and detecting the circumstances leading to their commission, the court shall issue a special ruling, in which it shall cease the same circumstances and circumstance from the relevant

state authorities, civil self-governance bodies, public associations, collectives or officials measures to be taken.

The following norms established in the criminal-prosecutorial code of the Russian Federation for the detection and elimination of the causes of the occurrence of crimes committed by unorganized young people, the conditions that allow them to commit, also perform the function of significant practical measures:

in the development of measures to identify the causes of the origin, the circumstances that allowed the commission of the crime and to eliminate them, the specialist is obliged to help the investigator, the investigator, the prosecutor and the court (70);

in order to prevent crimes and expose them, the public should engage in the investigation, the public should inform the public associations, communities, the public about the information that is relevant to the criminal case, the persons or objects being sought or the place where they are standing (349);

the investigator, the investigator, the prosecutor and the court within the framework of their powers should use public assistance (21.) in determining the causes of the crime and the circumstances under which it was allowed to commit it.);

heads of enterprises, institutions, organizations for non-fulfillment or non-fulfillment of the required level of non-fulfillment of the representation of the investigator, prosecutor or the private part of the court on the grounds of non-compliance with the law on the elimination of the causes of the crime and the conditions under which it is allowed to occur (271.);

in the conclusion of the expert or expert commission, the reasons for the violation and the conditions that allowed its occurrence, as well as organizational and Technical Recommendations on their elimination are indicated (184);

the defendant, who came to the prosecutor's office or his place with the conclusion of the investigation, must examine the criminal case and determine the causes of the crime and the conditions that allowed its occurrence-the condition that it is not clear and whether measures were taken to eradicate them (384.);

the reasons and objectives of the crime for sending the case to the court with the conclusion of the conviction and issuing the conviction of the accusation have been proven (82);

– examination of criminal cases in the court, the reasons for the crime and the circumstances allowing it to happen and the procurator's opinion on the measures taken to overcome them (Article 409);

– the motive of the offense in the description part of the charge (467).

“In order to live up to the rules, first, there must be an order in the law that does not contradict the presumption of innocence. For example, Article 297 of the Criminal Procedure Code of the Republic of Uzbekistan states that the inquiry officer, investigator, procurator submits the relevant bodies (person's workplace, neighborhood) to eliminate and prevent the crime. The court will still be required to eliminate the factors that cause the offense, without a legal assessment of the person's actions or inaction. Naturally, the question arises: does not the investigation body introduce such a

presentation to the presumption of innocence? “

U.Kholmirzaev argued that “although the prevention of crimes is not one of the main tasks of the criminal procedure law, it is clear that the JPK’s criminal procedure law should help prevent crime. The request shall be made only on measures to eliminate the causes of the crime and the circumstances that led to its commission. In logic it is recognized that a crime (not criminal) is acknowledged as an essential sign of a crime as a guilty person. This is confirmed by a court order. Therefore, without asking for a judgment, it is wrong to ask the authorities to eliminate the causes of the crime and to eliminate the circumstances that led to it.

It can be seen that pretrial proceedings are contrary to the presumption of innocence. Once the submission has been made, organizations should be careful about the future fate of the person in the execution. “

A. Ismailov noted that “the purpose of the presentation is not to discuss one’s behavior, but to eliminate the factors that led to the crime. If the presentation of the relevant body is included, the statement in question should be interpreted as a crime, but before the court decision, the presented case should be eliminated as a factor in the crime “.

According to the Uzbek Prosecutor-General’s Office, the bids will not be revoked in any case, since it is not made for the individual but against the circumstances leading to the crime. It is also important for a person to be justified. During the first 11 months of 2018, 16,090 applications have been submitted. “Based on the findings of the research, to address the problem of identifying and addressing the causes and

conditions of crimes among unmarried youth, it is recommended that:

a) Establish a centralized electronic database to identify and address the causes and circumstances of the crime of unmarried youth;

b) introduce the procedure for the identification and elimination of the causes of crimes among unmarried young people critically during the sessions of the provincial, district, city councils of the people’s deputies once a month and to ensure the strict observance of the responsibility of the guilty persons;

(c) Inclusion of persons subjected to domestic violence into the list of preventive persons to increase the effectiveness of prophylactic activities with persons who are inclined to commit crimes related to domestic violence;

g) to impose penalties for non-fulfillment of the grounds for the commission of a grave or especially grave crime, as well as to eliminate the circumstances (including a special ruling), in particular the article 2071 failure to present (private) ruling of the Criminal Code of the Republic of Uzbekistan): “The elimination of the causes and circumstances that contribute to the grave or especially grave crimes committed by a competent authority or official in a public body, public or other organization to fulfill a ruling on the submissions (private).

In conclusion, the consideration of these proposals and conclusions put forward will serve to establish effective mechanisms for the identification and elimination of the causes of violations among unorganized young people and the conditions that have allowed them to occur.

THE MAIN DIRECTIONS OF STATE SUPPORT AND ENCOURAGEMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP

Umarov Ilkhomjon Yuldashevich

docent of Economics, Andijan State University, Ph.D in Economics.

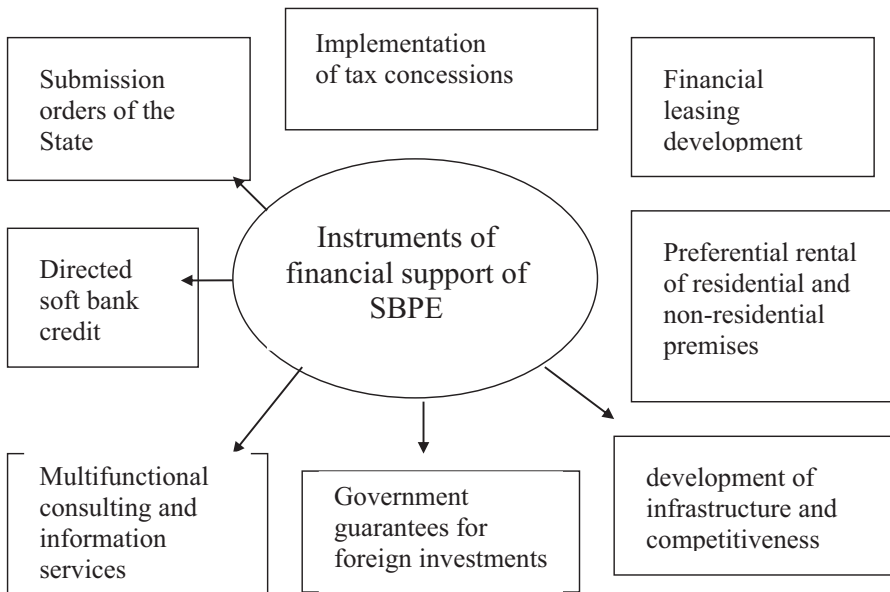
***Annotation.** In this scientific-review article the author considers the main directions of the financial support of the state of small business and private entrepreneurship*

Keywords. Tools of financial support for small business and private entrepreneurship, a fund for supporting the export performance of small business entities and private entrepreneurship, the recommended infrastructure for supporting small businesses in Uzbekistan, state financing of entrepreneurial activities and its main directions for increasing efficiency, the main means of state support for small businesses, the main directions of development and state support of small business and private entrepreneurship in the Republic of Uzbekistan.

During the years of independence in our republic there has been a big shift in the development of entrepreneurship in different directions and in the policy of its state promotion. In accordance with the laws "On licensing procedures in the field of entrepreneurship", "On competition", "On guarantees of freedom of entrepreneurship" and other legal acts, guarantees and conditions have been created for citizens to participate freely in the entrepreneurial activity. Also has increased business activity of entrepreneurs, intensified mechanism of protection of legitimate interests of their rights. During the current economic reforms, entrepreneurial activity is developing in our country. Every entrepreneur knows that the state is a guardian of private property rights. So entrepreneurs can invest safely in their business, expand their production, increase their output and earnings, own their property, possess and use it. In re-

cent years, for small businesses and private entrepreneurship have been created the following opportunities and facilities:

- the term for delivery of phytosanitary findings was reduced;
- the terms of technical conditions for connection to electricity and heating networks were reduced from 1 month to 3 days;
- the transfer of buildings from residential to non-residential areas was simplified;
- as a result of reduction of leased payment for empty premises by 10% or more, 81% (of the 3650 identified to 2939) of them are leased to business entities;
- tariffs for outdoor advertising placement were reduced from 20 to 30 per cent, and access for some rural areas were denied;
- as a result, the shares of entrepreneurs who require outdoor advertising increased to 34%;

1- figure. The most important instruments for financial support of small businesses and private entrepreneurship.

–the cost of outdoor advertising has been reduced to 50 per cent for the Tashkent, Fergana, Jizzakh, Namangan and rural areas of Navoi;

–fines were lowered to less than the amount set in the electricity contract, and fines to excessive costs were reduced by about 50 per cent.

During this period, a whole complex of documents was adopted, which included strengthening the legal protection of private property, forming a class of all-rounded owners in the country, strengthening the agricultural business, providing for the further modernization of the economy, and the creation of an enabling infrastructure for entrepreneurship, primarily for small businesses.

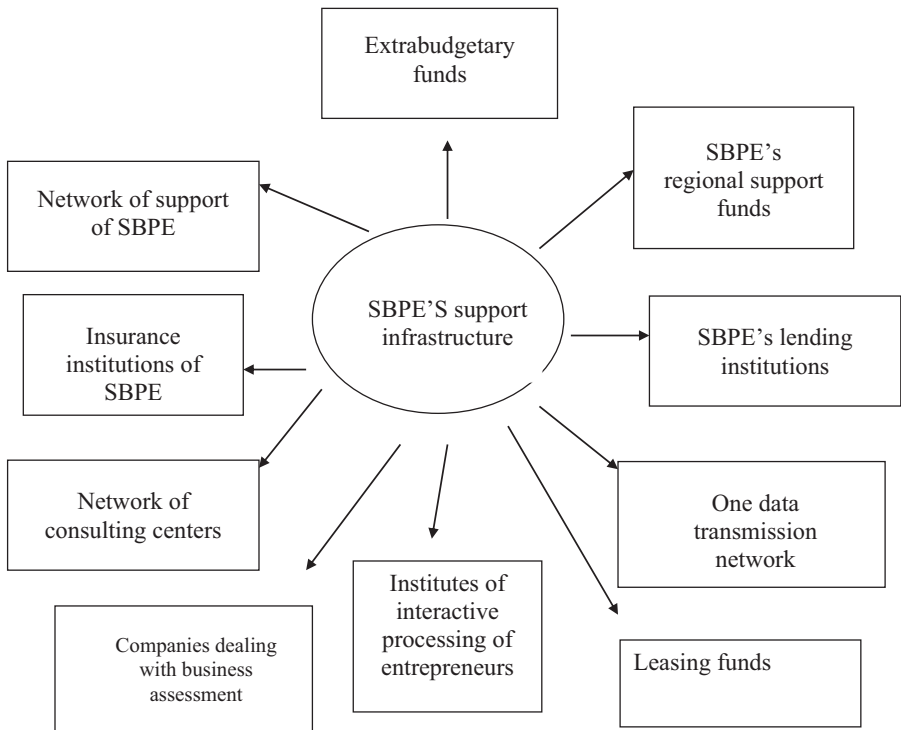
In the Laws of the Republic of Uzbekistan “On Investment Promotion” and “On Pro-

motion of the Development of Small and Private Entrepreneurship” were provided facilities and guarantees for entrepreneurs and businessmen. In recent years, the government has adopted decrees and regulations for the further development of entrepreneurial activity, and also promotes the further activation of entrepreneurship business.

Figure 1 states that institutions such as government, banks, tax incentives, optimistic leases, information services, government guarantees for foreign investment will be used to support small business and private entrepreneurship.

The financial support of SBPE will accelerate the development of small business and private entrepreneurship in our country.

These instruments are important for financial support for small businesses and private entrepreneurship.

2-figure. The suggested infrastrubusinesses in Uzbekistan

In the conditions of modernization of the economy, it is important to look for additional incentive measures in order to ensure that every business entity in the economy is as big as possible and that the implementation of the localization program becomes a crucial task for each of them. Entrepreneurial activities are funded mainly from external and internal sources. External resources may include targeted bank deposits, stakes, stock, technology, machines, loans, trademarks and intellectual property. Internal sources are profit, depreciation charges, money savings and input of entrepreneurs.

Small business is a nutritious industry for the development of national economics. It is necessary to take into account the independence of business in entrepreneurship; fast and volatile decisions; adaptation to local conditions; existence of confidence in the population on small businesses, the possibility of consolidation of several professions; low cost of business operations; long term benefits; that are rapidly profitable.

In different countries, the legal and economic forms of relations between small and large businesses are different. Law permits business to be organized as independent forms of ownership and im-

plemented at large enterprises. This will allow the entrepreneurs to quickly grow and fill the markets with their products. Besides, the most promising sectors of the industry for the formation of small business in the republic are the development of instrumentation, radio-electronic and, in the agricultural industry the geographical environment promotes the development of farming.

It is complicated to be aware of which forms of entrepreneurship are effective in the republic and which factories are more enduring to the agricultural industry and the numbers of employees. It takes a certain period of time to summarize the experience gained in the formation and development of entrepreneurs, and to make certain conclusions and make suggestions. For the effective development of entrepreneurship the development of the republic's economy in the following areas is appropriate: enforceability, tax system, privatization, entrepreneurial adaptation to purchaser and etc.

Small businesses require placement of large state-owned enterprises in large enterprises with a mandatory percentage of large businesses (from major contractors to the type of contract). State is guarantor in obtaining bank loans.

Therefore getting a loan for business is much simpler; small business should have tax incentives. For example, when the US taxation is summarized, it accounts for 44% of the profits: 36% national, 8% state tax. If the company increases the amount of funds allocated to the social network or the development of production, then the taxable portion may be reduced.

Special attention is paid to a state and efficiency of the measures for sharp reduction of participation of the state in economy, acceleration of development of a private property and introduction of methods of corporate management taken by the state in joint-stock companies by sale of the state assets and actions to foreign investors.

In the first half of 2016, 305 state-owned assets were sold to private property worth \$ 267.5 billion soum. Effective use of state-owned property sold to private owners on "zero" cost value as well as systematic monitoring of the full implementation of investment obligations by investors has been started.

As a result of the measures being undertaken, the share of small business and private entrepreneurship in the economy of the country is gradually increasing and this sector is playing greater role in the development of our country. Experts believe that these efforts are particularly important when the global economy is at a slow pace of development and the consumption of traditional export markets is declining. One of the ways to overcome this situation is to encourage domestic consumption by expanding the welfare of the population, expanding opportunities for high quality and affordable local products. The strategic task in the future is to link Uzbekistan into a series of economically advanced democracies, directly linked to the 70-80% share of small business in GDP. It is important to further improve the business environment, support and encourage small businesses, eliminate barricades in the development

of its subjects, for which it is necessary to use a wide range of measures to improve the legal space, to strengthen the state support and to ensure the freedom of entrepreneurial business. Small business and private entrepreneurship is developing in our country, and the government is working on the development and support of entrepreneurship and small businesses in the field. This can be found in Figure 2 above.

Figure 2 suggests creating a number of funds, institutions, and information networks to support small businesses. To date, a number of activities have been undertaken to support entrepreneurship. 2011 was declared the «Year of Small Business and Private Entrepreneurship», and the State Program was adopted. Businessmen were also given some facilitation in presenting reports. In this regard, the National Bank for Foreign Economic Activity established a fund for supporting export activity of small businesses and private entrepreneurship, which has branches in all regions. Nowadays to entrepreneurs are given a great opportunity to export their products.

The main directions of financing of entrepreneurship activities and increasing of their efficiency by the state are as follows:

- establishing a solid regime for foreign investments in the management of taxes, currencies and foreign trade, creating favorable conditions for privatization of foreign capital, and setting up an information system for investment projects;
- in financial and crediting spheres – the creation of the necessary conditions

for the creation of credit institutions for crediting small businesses (for example, lending institutions) and expanding access to loans: processing of mandatory rules for the sale of foreign exchange earnings for entrepreneurs engaged in the export of processing products, improving the system of inter-bank accounts;

- calculation of depreciation of fixed assets for small enterprises;
- provision of access to centralized resources, access to information databases, ensuring social protection of entrepreneurs and consumers;
- enhancement of support by local authorities, including tax incentives at local level;
- establishment of the republican information system for studying the demand and conjuncture of products of small enterprises;
- public investment of private investors from spending on small venture enterprises;
- leasing services development;

Important attention is paid to exporting business activities. Export promotion of small business and private entrepreneurship, “Uztadbirkoreksport” company, “Uzbekzirkovkatkolding” company, “Uzagraexport” joint stock company and export contracts of new and processed fruit and vegetable products a great deal of work has been done to increase delivery on the basis of contracts concluded at the International Fruit and Vegetable Fair in July 2016.

In 2016, exports of Uzbek goods were not exported, 600 enterprises were involved in export, 208 new types of prod-

ucts were exported. Increase in exports of fruit and vegetable products is provided. The state authorities are considered as business entities, as they have the ability to provide entrepreneurs with timely benefits, exemption, tax evasion, and consumer rights. Business activity in the country, expansion of small businesses is the result of economic reforms.

Entrepreneurship financing, state support of economic entities will provide the development of small business and private entrepreneurship. External debt financing is largely attracted to long term financing of investment projects on modernization of economic sectors, support for small businesses and private entrepreneurship. The government pays special attention to the issues of creating new jobs, ensuring employment and increasing incomes of the population. 462.5 thousand jobs were created in the first half of 2016 as a result of systemic measures taken as a outcome of the implementation of regional programs on job creation and employment. 276.7 thousand or 59.8% of which are in rural areas. In modern conditions it is extremely important to finance state support

of entrepreneurship, including small business and private entrepreneurship. In order to support entrepreneurial activity, it is possible to provide loans at reasonable interest rates, attract investments for this sphere, further expand the tax burden, make documents easier, stimulate entrepreneurial activity in our country and provide the population especially youth with new jobs at places.

The list of used source and literature.

1. Shavkat Mirziyoyev: Critical analysis, strict discipline and personal responsibility should become a daily norm in everyone's activity- Khalq so'zi, 2017 year 16th January
2. Mazurina T. Y., Skamai L. Company finance: Practicum. M.:INFRA-M, 2014.-459p.
3. Akhunova G.N and others. Entrepreneurship finance. –T.: Economics-finance. 2009.-184p
4. Shirokov B.M. small business: financial ambience of entrepreneurship. –M:- finance and statistics.2006.-496p
5. Seminar materials of the Academy of State and Public Construction to the President of the Republic of Uzbekistan in February 2004
6. Khalq sozi. 2016 year 16th of July.

